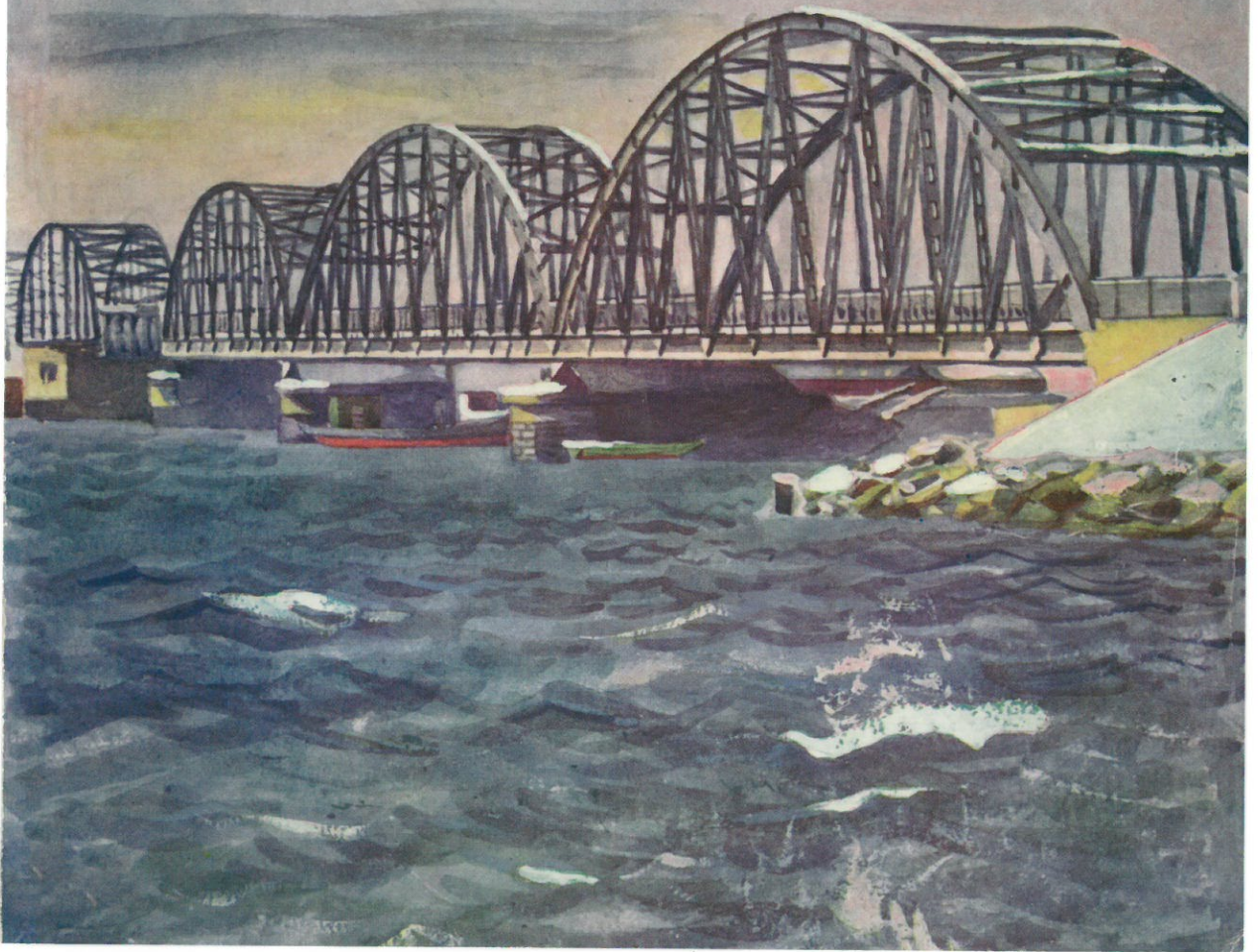

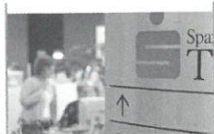
Jul i Thy

82. årgang

2012

82. årgang

Sparekassens pensionstjek:

Kom med din stak
- så tar vi en snak!...

Sparekassen Thy

www.sparthy.dk | 99 19 50 00

- **Behov:**
Hvordan ser det ud? Hvad er dine behov?
- **Pensionsudbetaling:**
Hvor meget ønsker du at få udbetalt.
Hvordan kan målet nåes?
- **Livsforsikring:**
Økonomisk tryghed - også når det værste tænkelige sker!
- **Invaliddækning:**
Tryghed for dig og dine kære?

løve apoteket

Sydhavnsvej 11 · 7700 Thisted
Tlf. 9792 0488
www.thisted-loeve.netapotek.dk
Drive in service

Hudklinikken i Thisted Jydsk Lasercenter

v/ Speciallæge Uffe Gjede
Tlf. 9792 6700 · www.jydsklasercenter.dk

FRA
JEPPE AAKJÆRS ENGE
TIL
J. P. JACOBSENS BY
EFTERORDNINGER

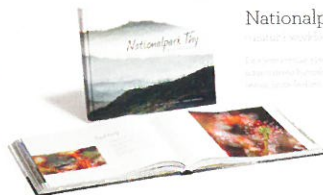
Fra Jeppe Aakjærs enge til J. P. Jacobsens by

Køb bogen, som handler
om en mand, et liv og en tid.
Skrevet af, og om, den ene af
Jul i Thy's udgivere Erik A.
Lauridsen - Køb den på

www.julithy.dk

Erik Alexander Lauridsen

Nationalpark Thy

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

8400 Thisted

tilde-grafisk

Karin Frødsøe · Allestræde 3 · 7700 Thisted · T: 2198 4072 · E: karin@tildigrafisk.dk · W: tildigrafisk.dk

JUL I THY

2012

82. ÅRGANG

thisted bibliotek

00 NOV. 2012

UDGIVET AF
ERIK A. LAURIDSEN OG JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
DBK Bog-distribution, Mimersvej 4, 4600 Køge

JUL I THY

82. ÅRGANG

Redaktion: Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 63, Tved, 7700 Thisted. Tlf. 9798 1585.

E-mail: miltved@mail.dk

Distribution og salg: Erik A. Lauridsen, Limfjordsvej 20, 7700 Thisted. Tlf. 9792 0175.

E-mail: e.a.lauridsen@mvmmail.dk

Indholdsfortegnelse:

<i>Vildsund Marked</i>	3
<i>Fotos fra Ole Iversen, Hanstholm</i>	
<i>Fra Tyrkiet til Thy for at møde gamle konfirmander</i>	6
<i>Af Jørgen Miltersen</i>	
<i>Han bidrog til at gøre Danmark større</i>	9
<i>Helga Bunk fortæller om den første plantør i Tved</i>	
<i>Sølvbryllupsfesten i Ræhr Præstegård 1952</i>	12
<i>Af John Mehr 16007 Dancing Leaf Place, Dumfries, Virginia</i>	
<i>Willy Pedersen (Røde Willy)</i>	14
<i>Af Leif Korsgaard Andersen, Skrænten 3, Nors</i>	
<i>Min mor opgav sin uddannelse som sygeplejerske</i>	18
<i>Af Ragnhild Topp, Australiavænget 10, Tingstrup</i>	
<i>Besættelsen af Hjardemål Kirke i 1970 (uddrag)</i>	26
<i>Af forfatteren Peter Øvig Knudsen</i>	
<i>Det gamle Album</i>	45
<i>Det ny Album</i>	65

Forsidemotiv:

Vildsundbroen tegnet af Carl Lundblad.

Broen blev åbnet i 1939 og var i sommeren 2012 under restaurering

Fotos fra:

Ole Iversen, CLICK Fotografen, Diana Holm, Aage Pedersen m.fl.

Grafisk tilrettelæggelse: Karin S. Fredsøe, Tilde Grafisk.

Eftertryk ikke tilladt

Dantryk-Hurup A/S

ISBN 978-87-85131-08-9

Vildsund Marked i 140 år

Det er i år 140 år siden, at det første marked fandt sted i Vildsund. Det var i 1872.

I mange år var det heste, der dominerede. I juli 1937 var der 1500 heste og opkøbere fra England og Schweiz. I 1962 var der kun 150 heste, og siden er antallet faldet yderligere. Men der kommer stadig flere besøgende. Fotografen Ole Iversen, Hanstholm, var på Vildsund Marked i år. Han har velvilligt stillet billeder til rådighed.

Fra Tyrkiet til Thy for at mødes med gamle konfirmander

Margit fra Hov blev konfirmeret i Sennels Kirke i 1947

Margit blev født 4. april 1933 og voksede op i Hov som datter af Karen og Martin Roesen. De flyttede i 1962 fra Hov og boede i Skovsted i 1963, da Margit var hjemme og fik besøg af en journalist fra Thisted Amts Tidende. Hun blev omtalt i avisen 9. november 1963 under overskriften »Pige fra Thy blev husmor i Tyrkiet«.

Efter at hun var blevet konfirmeret i Sennels Kirke af pastor Lautrup, rejste Margit til Paris og blev ung pige i huset hos en familie fra Møgeltønder. Da hun gik på sprogkursus, traf hun Oktay Gürpınar, der var fra Tyrkiet og tog en uddannelse som ingeniør med elektricitet som speciale.

De fik kig på hinanden, og da Oktay spurgte, om hun ville gifte sig med ham og følge med til Tyrkiet, sagde hun ja. De blev gift i 1957 og fik samme år deres første barn.

I den første tid boede de hos Oktays forældre. Hans far var et dejligt menneske, men svigermoderen var besværlig. Hun gik op i det religiøse, og som muslim var hun meget utilfreds med, at Margit havde bragt sin bibel med til Tyrkiet.

Svigermoderen var dog ikke så fanatisk, at hun tog Bibelen og brændte den, men Margit måtte sende den hjem til Thy for at få fred.

Oktay blev ansat i en elektrisk virksomhed, og Margit blev hjemmegående husmor. De flyttede fra den fanatiske svigermor og fik eget hus i flere etager i et naturskønt område i det vestlige Tyrkiet. Lige ved Det Ægæiske Hav og med udsigt til den græske ø Lesbos.

Margit ønskede en have, som kunne lede tanker hen på barndomshjemmet ved Lønnerup Fjord. Hendes mand var meget venlig og imødekommende. Han skaffede nogle læs jord, og de fik anlagt en urtehave. Endvidere blev der plantet træer – ferskentræer og et mandeltræ. De gror godt i de varme somre, men vinteren er kold.

At Margit var konfirmeret i Sennels Kirke og Oktay muslim var ikke noget problem i det daglige. Tre børn kom til verden. Efter den førstefødte i 1957 kom sønnen Fethi i 1959 og i 1967 Yusuf. Børnebørn er kommet til.

Jul fejres ikke. Derimod nytåret og fasten. Margit undgik at faste af helbredsmæssige grunde.

Karen og Martin Roesen med deres 12 børn i 1947. I bageste række fra venstre 1. Thomas, 2. Margrethe, 3. Jens, 4. Anna, 5. Peter, 6. Margit, 7. Irene. Forreste række fra venstre 8. Hjalmar, 9. Alfred, 10 Martin Roesen, 11. Gunhild, 12 Karen Roesen, 13. Frode. Allerforrest Agnethe.

Margit i sin have i Bademle i Tyrkiet.

Margits tre sønner Faik, Jusuf og Fethi

Gennem årene har Margit mange gange været på besøg i Thy, og familien har besøgt hende. Af Roesen-familien er to søstre og to brødre tilbage. I forbindelse med konfirmand-jubilæet bor Margit hos søsteren, Irene Kristensen, Winthersvænge 11 i Thisted.

Sølvbryllup er der ikke tradition for at fejre i Tyrkiet, men. Margit og Oktay nåede at fejre guldbryllup i 2007. Året efter mistede Margit

sin mand, der blev 73 år. I stuen hos søsteren i Thisted siger hun i april 2012:

- Han var en god mand, og jeg har haft et godt liv. Jeg har aldrig fortrudt, at jeg sagde ja til at blive husmor i Tyrkiet.

Jeg har dejlige børn og fire børnebørn. Et barnebarn er interesseret i teknik og møller. Det var måske noget for ham at tage til Thy for at se på vindmøller.

Flere fra Thy var rejst til Tyrkiet for at være med, da Margit og Oktay fejrede guldbryllup i 2007. Året efter mistede Margit sin mand. Han blev 73 år.

Margit kom fra Tyrkiet til Thy i foråret 2012 for at mødes med gamle konfirmander. De blev konfirmeret i Sennels Kirke i 1947 af pastor Lautrup. 65 år efter mødtes fem af de gamle konfirmander. Fra venstre og vejen rundt: Grethe, Marie, Margit fra Tyrkiet, Ellen og Gunhild.

Han bidrog til at gøre Danmark større

– Noget om den første plantør i Tved

Af Jørgen Miltersen

De unge i dag har godt af at blive mindet om den tid, da der ingen træer var i Tved.

Sådan lød det i telefonen en dag fra den 96-årige Helga Bunk i Thisted. Født i Smedegård i Tved, søster til Alfred, der overtog gården. Hun fortalte noget om den forandring, der skete i Tved først i 1900-årene.

Den næste dag var der i min postkasse et avisudklip med beskrivelse af, hvordan Tved Plantage blev til.

Æren for det tilkommer Jens Nielsen, der var den første plantør

Efter at have virket i plantager et par steder i Vendsyssel kom Jens Nielsen til Tved i året 1900. Han flyttede ind i den plantørbolig, der blev opført, og boede der alene det første par år, indtil Marie dukkede op. Hans arbejdsmark blev lyng og sand.

I flere århundreder havde Tved været plaget af sandflugt. På en tegning fra 1876 er kirken omkranset af sand. Der er ingen træer i miles omkreds. Kun sand så langt øjet rækker.

Ifølge avisudklip fra Helga Bunk tog den 30-årige plantør først fat på at beklæde sandbakkerne med lyng. Derefter fik han plantet bjergfyr og enkelte graner, men først blev hele arealet kulegravet. Det gik ud på at få den gode jord, der var dækket af sand, op til overfladen.

Både mænd og kvinder i Tved blev hyret til at plante, og børn fik en chance for at være med.

De begyndte syd for kirken og tilplantede arealet, der gik sydpå til vejen, der førte op til plantørboligen. Ud over løst ansatte havde plantøren til stadighed en arbejdsstyrke på en halv snes mand. I sommertiden slog de lyng og beklædte sandbankerne. Efter høst tog de fat på at grave huller til nye planter.

Støt og sikkert gik arbejdet fra år til år, hedder det i beretningen. Træerne voksede godt, og allerede i 1917 gik man i gang med den første skovhugst. Det var lidt tidligt, men på grund af 1. Verdenskrig blev det løvbestedt, at der skulle leveres udhugst.

I 1922 var der store træer nok til, at plantagen kunne levere så meget træ og kvas, at det

Helga Bunk regner med, at dette billede af Toed Kirke er fra 1880-90.

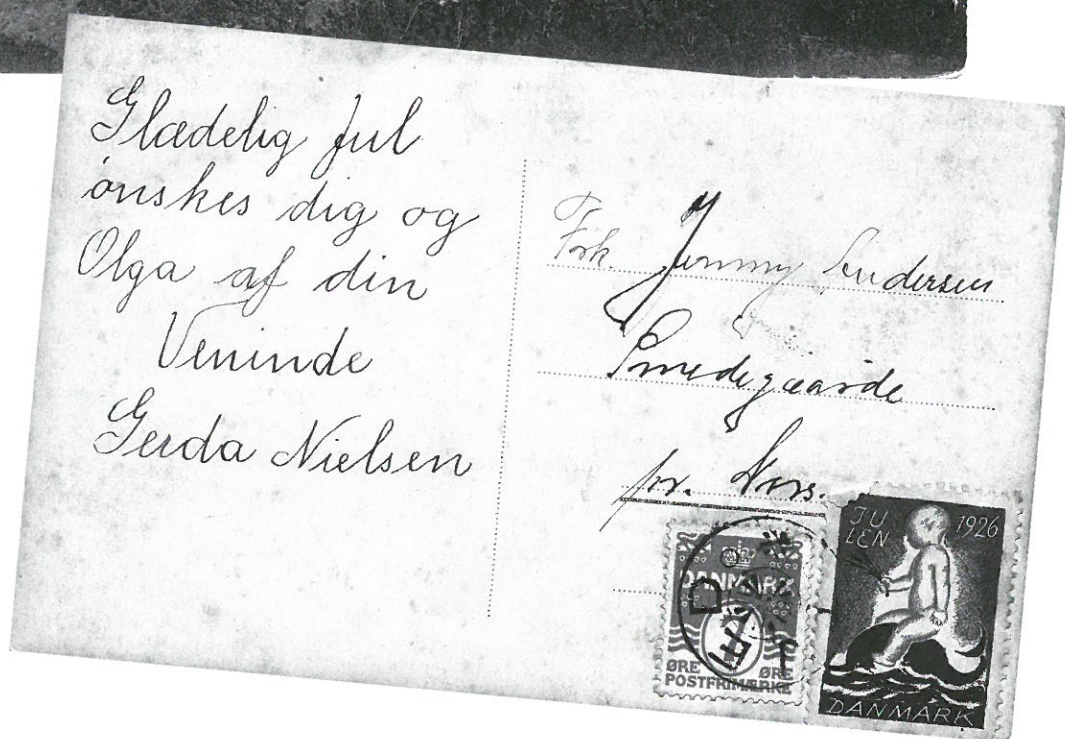
var nok til opvarmningen på Nors Andelsmejeri. Plantagen blev dog aldrig plyndret. Plantøren vågede over den.

For småkårs hjem i Tved, der havde vanskeligt ved at skaffe føden, blev plantagen en kærkommen hjælp.

Det fremhæves i beretningen, at plantør Nielsen var en af de mænd, der har bidraget til at gøre Danmark større. Han frembragte rigdom på jord, der lå øde han. Han var afholdt af

enhver. Han vandrede rundt til fods og kendte hver en plet i plantagen. I løbet af 40 år omdannede han flyvesand til værdifuld plantage.

Fra juli 1902 var han gift med Marie Sørine Jensen. I sin hustru havde han en god og sikker støtte. Hun var en stille, mild og venlig kvinde, der bidrog til at gøre dagene lyse og hjemmet lykkeligt for de syv børn, der voksede op i hjemmet.

Gerda Nielsen, datter af Marie og plantør Jens Nielsen, sendte til jul 1926 dette postkort til sin veninde Jenny Andersen, Smedegaarde pr. Nors: »Glædelig jul ønskes dig og Olga af din veninde Gerda Nielsen«. På bagsiden af kortet viser et billede af Tved Kirke, at træer er ved at vokse op.

Sølvbryllupsfesten i Ræhr Præstegård i 1952

Af John Mehr, Dancing Leaf Place, Dumfries, Virginia, USA

I min barndomstid i Ræhr blev der ofte holdt store fester. Det var især ved konfirmation, bryllup og sølvbryllup. Det var dog kun sjældent, at jeg og mine brødre kom med, men vore forældre havde altid en invitation. Til konfirmation havde de gerne to, en til frokost og en til aftensmad. Min far var nemlig sognepræst i pastoratet Ræhr-Hansted-Vigsø. Min far var glad for disse indbydelser, for som han sagde, det bragte ham i nærmere forhold til menigheden. Det ærgede ham dog en smule, at når en dato for et bryllup skulle sættes, så var han ikke den første, som blev rådspurgt. Den ære gik til landsbyens kogekone. For uden hende kunne der ikke blive et bryllupsgilde.

Da så tiden kom, til at vore forældre skulle holde sølvbryllup, havde de en lang liste af folk, som de skyldte en indbydelse. Den var på over 200.

Normalt ville sådan et stort selskab blevet holdt i gymnastiksalen i den nye skole (Den var ny i min tid) med borde og bænke bragt fra missionshuset. Min moder havde andre planer. Hun ønskede, at festen blev holdt i præstegården. Den gamle præstebolig, bygget i 1860, var meget større end den nuværende bolig. Den havde et stort, tomt loft med tværbjælker, som sad så højt oppe, at man kunne gå omkring uden at skulle bukke sig. Her kunne min mor se, at der kunne laves siddeplads til 200 mennesker.

To rækker borde, med plads til 50 på hver side.

Det var min moders håb, at der ville blive så mange afbud, at alle på hendes invitationsliste kunne få en indbydelse. Deri blev hun nok skuffet. Det syntes, at alle ønskede være med til festen i præstegården. Så der var nogle, som måtte nøjes med en invitation til anden-dags-gildet, som man kaldte det.

Min broder, som stod i lære som elektriker, og som senere blev bekendt som elektrikerlærlingen fra Thisted, indlagde lys over hele loftet. Og sagkyndige håndværkere, som min far rådspurgte, forsikrede ham, at den gamle præstebolig var meget solidt bygget, og at loftet let kunne bære vægten af 200 mennesker. Dog min gamle onkel i København havde sin tvivl. Han kom ikke selv med til festen, men han fortalte os senere, at han om aften, før han var gået i seng, havde lukket op for radioen for at høre, om der muligvis havde været en ulykke ved en fest i Nordjylland. Alt gik som planlagt. Det blev en meget vellykket fest. Ifølge min mor blev det en begivenhed, som der blev talt længe om i sognet.

I dag eksisterer den gamle præstebolig ikke mere. Efter min far tog sin afsked, besluttede menighedsrådet at rive den ned og bygge en mindre, men mere tidssvarende bolig til den nye præst. Så i dag eksisterer den gamle præstegård kun i mine minder om min barndomstid i Ræhr.

Dette billede er fra 1935. Det er det ældste billede, som jeg har af den gamle præstebolig. Det blev taget tre måneder efter vor ankomst til Ræhr Præstegård, som blev vort hjem for de næste 22 år. Det varede ikke længe før vi havde hele huset møbleret. Det blev et hjem, som jeg var meget stolt af. Min far var 46 år, da han kom til Danmark, og blev præst i Ræhr. Ifølge min mor nåede min far aldrig at komme op på fuld løn. Heldigvis var de begge to gode økonomer. De tre år de levede i Canada, havde nok lært dem det. Så hvad der blev købt til at møbelere med, var i reglen kun brugte møbler. Vi fandt et sted nede i Storegade, Thisted, hvor man solgte pæne møbler, som stammede fra gamle herskabshuse i København. Jeg formoder, at en fragtbåd må have bragt dem til Thisted. Gamle møbler til en gammel præstegård.

Sølvbryllupsfesten på loftet 17 år senere. Mine forældre, med deres tre sønner, sidder med ryggen til taget. Traditionen tro, så sidder de gejstlige lige over for sølvbryllupsparret. Manden med det skaldede hoved er provst Hjortsvang fra Sjørring. Manden i baggrunden er nabopræsten fra Hillerslev, pastor Berg.

Willy Pedersen (Røde Willy)

Af Leif Korsgaard Andersen, Skrænten 3, Nors

Willy Pedersen var i 1950- og 60'erne en dygtig landbetjent i et meget stort, og tyndt befolket, distrikt i og omkring Fjerritslev. Willy havde kontor i privatboligen midt på Østerbakken, lige op ad Hovedvej 11, der på den tid ledte al trafik Thisted-Aalborg lige gennem Fjerritslev by. Willy var i kraft af sin højde, drøjde og bøse fremtoning til stor frygt og respekt i området blandt børn og voksne.

Willy Pedersen forsøgte, ved at afgive hurtige bødetrusler og det der var værre, at få folk til at overholde lovene. De skulle overholdes og var efter Willys mening ikke lavet for at kunne gradbøjes. Det kunne jo være svært for folk at køre i den rigtige side på hullede og ujævne veje. Man kunne også godt komme til at køre to på en cykel, eller i en strid vesten modvind gribe fat i en hjælpende arm, når en knallert var i nærheden.

I jagttiden var det heller ikke nemt for en skydeglad og sulten jæger at huske på, hvilket dyr foran bøssepipen, der lige netop den dag eller aften var fredet. Det gjaldt jo om at få fyret sort krudt af og komme hjem med mest muligt vildt på tasken – og til ros fra konen. Det skudte vildt skulle hænge diskret.

Røde Willy boede et strategisk godt ud-tænkt sted på den, fra begge sider, stejle Østerbakken, som især lastbiler på den tid måtte have godt med tilløb for at klare. Willy stillede

sig uset ved vejen, når bilerne kom fejende i frigeare ned i byen, og behøvede ikke altid at tage på patrulje for at notere fartbøder til statskassen.

Andre små ulovligheder: poker, hasardspil, håndgemæng og husspektakler var Røde Willy en ekspert til at opspore. Han rykkede hurtigt ud, greb hårdt og kontant ind, og uddelte med rund hånd straf og bøder til højre og venstre. Når Willy viste sig, dukkede folk nakken, og gjorde alt for at se lovlydige ud, og ellers sørge for at komme ind ad den første den bedste smutvej og ud af syne.

Willys bøse nidkærhed for sit arbejde for konge og fædreland gjorde, at mange af egnens folk gerne ville drive gæk med den årvågne og emsige politimand. Denne kompromisløshed gav sig også udslag i modvilje, som igen blev opvejet af, at visse episoder blev viderefortalt og tillagt megen humor. Her er nogle eksempler:

»Fjerritslev Avis 12/1 1952«.

Politiformen alene gjorde det ikke

Landbetjenten i Fjerritslev kom for sent til nytårsparade i Thisted forleden. Da han nåede til Østerild, opdagede han, at en traktorfører kørte ind, hvor indkørsel var forbudt på grund af vejarbejde, og dette måtte naturligvis påtales. Traktorføreren

undskyldte sig med, at så mange andre gjorde det samme, og så kunne han vel også.

- Men hvem er De for resten, spurgte han, skønt politibetjenten var i uniform.

Han fik at vide, at det var politiet, men stillede sig fortsat tvivlende, idet han sagde:

- Deres bil ligner ikke den, politiet i Thisted har. Politiet kører ikke i en høj, gammel Ford.

Uniformen alene gjorde det altså ikke, men episoden blev noteret og afgjort ved dom.

En mand ringede en søndag i kirketiden til Røde Willy og meldte oprevet, at der stod en ko på vejen mellem Vust og V. Thorup. Den havde nok ikke fået hverken vådt eller tørt i et par dage. Willy kørte i sin bil i rasende fart til stedet, men fandt kun noget vejarbejde og en gravemaskine, i folkemunde en gravko. Willy kørte ærgerligt hjem igen og folk morede sig.

Under en vejpatrolje hjemme på Østerbakken standsede Willy sidst på eftermiddagen et lastvognstog, der skulle til Thisted,. Efter irttesættende snak fik chaufføren lov at køre videre under forudsætning af, at han kørte på værkested og fik lygterne stillet, når han nåede hjem.

Næsten i Thisted blev vogntoget stoppet af et par venlige Thy-betjente, der fortalte chaufføren, at hans forlygter lyste lige op i skyerne. »Det kan jeg ikke forstå,« sagde chaufføren, »Røde Willy skældte mig ud, og sagde mine forlygter lyste ad H..... til i Fjerritslev.«

En buschauffør, der gentagne gange var blevet standset af Willy, så han havde haft svært ved at holde køreplanen, opdagede en dag i sidespejlet politibilen, der var kendt af alle, køre lige tæt bag bussen. De få passagerer blev advaret om at holde godt fast. Chaufføren trådte hårdt til og blokerede bremserne. Willy kunne ikke nå at bremse helt op og bragede ind i bagenden på bussen.

Chaufføren fortalte efter uheldet, at Røde Willy forvirret og forstumlet kom til bussens fordør og spurgte, hvorfor han bremsede så hårdt op. Jeg måtte bremse for en sort kat, der krydsede vejen, var svaret. Det havde også været let at få afklaring på skyldsspørgsmålet. Røde Willy kunne en sjældn gang være i godt

lune, og bøje loven efter forholdene, når han var på patruljekørsel. Tømrerfamilien i Vust var en varm sensommerdag i klitten ud mod Bulbjerg, hvor der var et særligt godt sted at plukke blåbær og tranebær. Røde Willy kørte på grusvejen mod Bulbjerg, da han fik øje på familien, der efter hans mening gik på et område, hvor al færdsel var forbudt. Willy stoppede op, gik hen til tømreren og opfordrede familien til at indstille bærplukningen omgående grundet minefare. Tømreren påpegede, at Willy pulsede på en stor cigar i den tørre og brandfarlige klit, der kunne fænge som krudt, og mente de to forseelser burde gå lige op. Røde Willy var i godt humør og man blev enige om hver især at fortsætte med, hvad de var i gang med.

Der var Cirkus i Fjerritslev et par gange om året. Det var Røde Willy meget interesseret i, og han placerede sig selv som ordensmagt og vagt, velklædt i gallauniform og bredskygget hvid kasket i selve indgangen tæt på manegen, hvorfra han havde god udsigt til forestillingen. Alt skulle gå ordentlig til.

Nu var det sådan, at nogle Thorup Strandfiskere havde fået bøder for – i deres øjne ubetydelige og ligegyldige – småting. Disse fiskere var i cirkus samme aften, og da de så Willy, besluttede fire af dem, at Willy efter forestillingen nok kunne se ud til at trænge til nogle tørre tærsk omme i halvmørket bag teltet. Det skulle være en slags kompensation for bøderne, de havde fået. Det fik Willy så godt og grundigt, at han med støtte af et par cirkusfolk vaklede forslået og beskidt hjem på Østerbakken.

Min egen oplevelse og kontakt til Røde Willy er mindre dramatisk og går tilbage til 1961, hvor jeg stod i møbelsnedkerlære i Gøttrup.

Også den gang havde jeg udrejsetrang, og havde brug for at få lavet et pas. Det skulle jeg ansøge om ved at henvende mig ved Willy i åbningstiden på hans offentlige kontor. For min spinkle lærlingeløn havde jeg købt et par nye sorte kaptræsko, som jeg sammen med søndagstøjet iførte mig for at køre på min knallert til Fjerritslev på politikontoret.

Røde Willy med sin politihund. Billedet er venligst udlånt af Lokalhistorisk Arkiv i Fjerritslev.

Da jeg forsigtigt bankede på, og trådte ind på det grove kokostæppe, sad Røde Willy, bred og mægtig, bag skrivebordet.

Uden at gengælde mit goddag var hans første myndige bemærkning til mig: »Tror De det er et ladegulv De træder ind på«, og lod mig forstå at jeg skulle gå ud og sætte træskoene i forgangen, og komme ind på sokfodder, hvilket jeg nu betragtede som mindre renligt end de skolignende nypudsede træsko.

Nå, resten af mødet angående mit nye pas foregik ordentligt og korrekt, men jeg husker stadig episoden og jeg tænkte: »Politikontorer er noget jeg helst ville undgå i fremtiden.«

Røde Willy var uden sammenligning egnens mest berømte landbetjent gennem tiderne.

Han var i funktion fra 1943 til 1969, og var kendt og frygtet lige fra Vesløs til Øland for sin meget kontante facon at løse små og store konflikter på.

Willy blev en markedsdag tilkaldt til Fjerritslev Kro, hvor han skulle dæmpe gemytterne. Hvorfor han rykkede ud på konens cykel vides ikke – kun at der hurtigt blev genoprettet ro på kroen. Da han skulle hjem igen, var der en hjælpsom sjæl, der havde låst cyklen – med det resultat, at der skulle løftes og trækkes gennem den halve by.

Fjerritslev Avis bragte den 25. oktober 1969 et afskedsskrift:

Farvel, Willy

Han er landskendt som »den strenge politimand i Fjerritslev«, der ikke sparer på krudtet, når der skal uddeles irettesættelser eller bøder. Han har været ret så rundhåndet i så henseende.

Willy Pedersen skal dog ikke bebrejdes, at der er uddelt mange bøder. Selvom han nok har verdensrekord, og har sat skræk i livet på mangen en trafiksynder, har han dog nået det, som er målet for en politimand – at der er system i tingene i hans distrikt. Pedersen har vogtet over os som en hyrde, og har slået til, når der var anledning dertil. I øvrigt er der grund til at påpege, at bøder og straf næppe idømmes uden grund.

Pedersen kan tage afsked med maner og i bevidsthed om, at de grimme ord, der ind imellem har lydt om ham på grund af hans egne ditto, er velmente. Men når han nu trækker sig tilbage, vil der såmænd blive mange gange, hvor vi kommer til at savne ham. Vi vil stadig komme til at se ham bag vinduet, når turen går ned ad Østerbakken eller udenfor huset, hvor han pusler med interessen for haveplanterne. Måske hans kontrafej vil minde én og anden om, at det stadig kan betale sig at trykke en ekstra gang på bremsen, hvis hastighedsgrænsen er overskredet.

Willy Pedersen har inden for den seneste tid fået et lokalt eftermæle:

Nordisk brænderi i Hjortdal lancerede i 2010 en ny dram med navnet »Røde Willy«. Den skulle dufte stærk og slå hårdt.

Min mor opgav sin uddannelse som sygeplejerske

Ragnhild Topp fortæller om sin Stenbjerg-familie

For min far og hans søskende blev året 1936 et meget svært og trist år. I december året før blev min farfar, Poul Munk Christensen, Stenbjerg, syg af en uhelbredelig sygdom. Familien var klar over, at de skulle miste ham inden længe.

Midt i februar blev min farmor, Kristine Munk Christensen, syg af lungebetændelse. På det tidspunkt havde man ikke penicillin, så lungebetændelse var en ganske alvorlig sygdom som tog manges liv. Min farmor overlevede da heller ikke sygdommen. Hun døde den 19. februar 1936. Min farfar døde den 29. juni samme år.

Kristine og Poul havde fem børn. Den ældste, Kirstine (Stinne) var født 1910, Magnus (min far) født 1911, Frank født 1913, Ejner født 1914, og efternøleren Martha født 1920.

Min farmor var 60 år, da hun døde og min farfar var 64 år. Kun den ældste datter, Stinne, var på det tidspunkt gift. Hun blev 20 år gammel gift med Poul Chr. Poulsen fra Skjoldborg. Han kom til Stenbjerg som ansat ved min farfar, bl.a. som chauffør på lastbilen, som anvendtes til bl.a. at køre fisk til stationen i

Snedsted til videre transport sydpå med tog, til afhentning af agn til fiskeriet m.v. Poul Munk Christensen og Poul Chr. Poulsen, indgik senere partnerskab i fragtruten Stenbjerg-Thisted. Da min fars forældre dør, er mine forældre allerede ringforlovede. Min mor var i gang med en uddannelse som sygeplejerske, som hun ville gøre færdig, inden hun giftede sig. Men forholdene ændrede sig ved Kristines død. Poul var meget syg og sengeliggende, og der var ikke dengang noget der hed hjemmepleje. Der var i det hele taget ikke andre muligheder for hjælp i hjemmet, end hvad familien selv formåede og selv kunne skaffe. Det var udelukket at Martha, på grund af sin unge alder, kunne passe sin far, og Stinne havde to små piger på fire og to år, som krævede hendes omsorg. Min mor blev derfor overtalt til at søge orlov fra sygehuset for at passe sin svigerfar i hans sidste tid. Efter hans død var hun kortvarig tilbage på sygehuset, men blev overtalt til at forlade sin uddannelse, inden hun var helt færdiguddannet. Min mors forældre var meget imod, at mor opgav sin uddannelse, og mor tilgav aldrig sig selv, at hun

Min mor, sygeplejeelev Meta Vang Jensen, født 15. september 1911.

Mine forældre, Meta og Magnus, blev gift i 1936.

lod sig overtale. Det var hendes store sorg gennem livet, at hun ikke fik fuldført sin uddannelse. Hun havde selv slidt for at tjene penge til sygeplejeforskolen i Testrup. Under uddannelsen fik en elev ingen løn, men dog kost og logi samt uniform.

Hendes far var fisker og mor var den ældste af seks børn. Kystfiskerne havde hårde arbejdsvilkår, og tjente ikke mere end til dagen og vejen, måske ikke en gang så meget, så hjemmefra var der ingen hjælp at hente. En sygeplejerske måtte ikke være gift. Man regnede uddannelsen mere som et kald end som et egentlig arbejde.

Denne mærkværdige lov var indført fordi det forventedes, at sygeplejersken helt kunne koncentrere sig om patienterne, og hun skulle bo på sygehuset, så hun hurtigt kunne tilkaldes. Men man ville også sikre, at hun ikke

bragte smitte med ind på sygehuset udefra fra, f.eks. fra sine eventuelle børn. Loven blev først ændret i 1943.

Min forældre giftede sig den 16. august 1936, og mor flyttede ind i det gamle hus i Stenbjerg. Far købte både huset, fiskeeksportforretningen og vognmandsforretningen af sine søskende.

Frank og Ejner boede stadig i hjemmet, mens Martha flyttede ind hos sin søster, som boede i et nyt hus, der var opført ved siden af barndomshjemmet.

Far og hans to brødre havde alle været engageret i fiskeeksportvirksomheden, og efter faderens død fortsatte de med det endnu en tid.

En igangsætter

P. Chr. Poulsen var en igangsætter. Han havde, som nævnt, været med til at starte lastbilruten

mellem Stenbjerg og Thisted, hvor Ejner blev chauffør. Han overtog senere ruten sammen med sin nevø Jørgen Poulsen, som var søn af en halvsøster, Johanne, fra Pouls første ægteskab. De drev denne rute, indtil de nåede pensionsalderen.

P. Chr. Poulsen startede også rutebilruten mellem Vorupør og Thisted, hvor Frank en tid var chauffør. Men Frank ville hellere arbejde med salg af fisk, og blev senere ansat som forretningsfører af Fiskekompagniet i Nr. Vorupør. Da de to fiskeeksportvirksomheder i Nr. Vorupør blev sammenlagt, blev Frank ansat i en lignende virksomhed i Bagenkop på Langeland.

En dygtig husmor

Kristine var min farfars anden kone. Hans første kone hed også Christine, men ikke med samme bogstavering. Hun var født i Lyngby i 1872, og hendes forældre hed Niels Nielsen og Mette Johanne Christensdatter. Hendes forældre har således været blandt de første, som slog sig ned i Lyngby. Lyngby blev grundlagt i 1864, efter havet var brudt igennem ved Agger til Limfjorden. Byer der lå der dengang, ligger i dag langt ude i havet. Hun døde 24. september 1907, og efterlod Poul med tre børn, Christen Erik født 1893, Johanne født 1895 og Margrethe 1902.

Det var naturligt at Poul så sig om efter en anden kone, men hvornår og hvorledes han fik kontakt til Kristine står lidt uklart. Kristine var født i Vang. Hun havde lært skrædderfaget, og da hun var blevet forlovet med en fisker i Stenbjerg, Anton Jørgensen, flyttede hun til Stenbjerg, hvor hun lejede sig ind et sted, hvor hun ernærede sig ved at sy herretøj og formentlig også at reparere tøj. Men Kristine og Anton blev uenige, og han rejste til Amerika, og hun tog plads i et herskabshjem i København.

Hvornår hun rejste til København, og hvornår hun kom tilbage har jeg ingen viden om. Men mor har fortalt mig, at Poul skrev til hende, og bad hende kom tilbage til Stenbjerg, og den 15. maj 1909 blev de gift.

Det var et meget travlt hjem Kristine kom til. Hun fortsatte med at sy for fremmede. Poul

Poul Munk Christensen med familie ca. 1921. Siddende til venstre min farmor Kristine med datteren Martha på skødet. Ved hendes side Ejner, Frank, Magnus og Stinne. Bageset Margrethe.

havde jo allerede tre børn og sammen fik de fem børn hurtigt efter hinanden. Der var altid en karl ansat, så med den store husholdning havde hun nok at se til. Hun var en dygtig og sparsommelig husmor. Hun syede selvsagt alt tøj til sin familie.

Dengang lavede man al mad selv, og bages skulle der også til den store husholdning. Hun havde også medbragt sin rok, og da familien også havde får, har hun sikkert selv spundet garn og strikket tøj til børnene.

Hun havde i sin tid som ansat i et herskabshjem lært meget om mad og bagning. Mange af hendes opskifter tog min mor til sig, og mange af dem har jeg overtaget.

I Kristines nekrolog, står der bl.a.: »Med Kristine Munk Christensen er en selvopofrende hustru og moder gået bort. Afdøde, der

sluttede sig til Indre Mission, var en levende kristen, der praktiserede sin kristendom såvel i hjemmet, som hvor hun kom. Hendes bortgang vil derfor blive et savn for naboerne og hendes mange venner.«

Min mor har da også fortalt mig, at Kristine gerne hjalp, hvor hun kunne. Ingen gik forgæves fra hende, hvis hun havde noget at give af. Hendes efterladte bibel, som var skrevet med gotiske bogstaver, var meget slidt og med utallige understregninger.

Var familien økonomisk velstillede?

Jeg har aldrig haft forståelsen af at Poul og Kristine var specielt velstillede, men jeg tror at de havde større økonomisk råderum end den fiskerbefolkning, de levede iblandt. Både Stinne og Frank kom på højskole. Stinne på Haslev Højskole, og Frank på Haslev Uvidede Højskole. Poul købte også på et tidspunkt en personvogn, og havde formentlig

en lillebilforretning. De fire ældste børn fik alle kørekort, også Stinne.

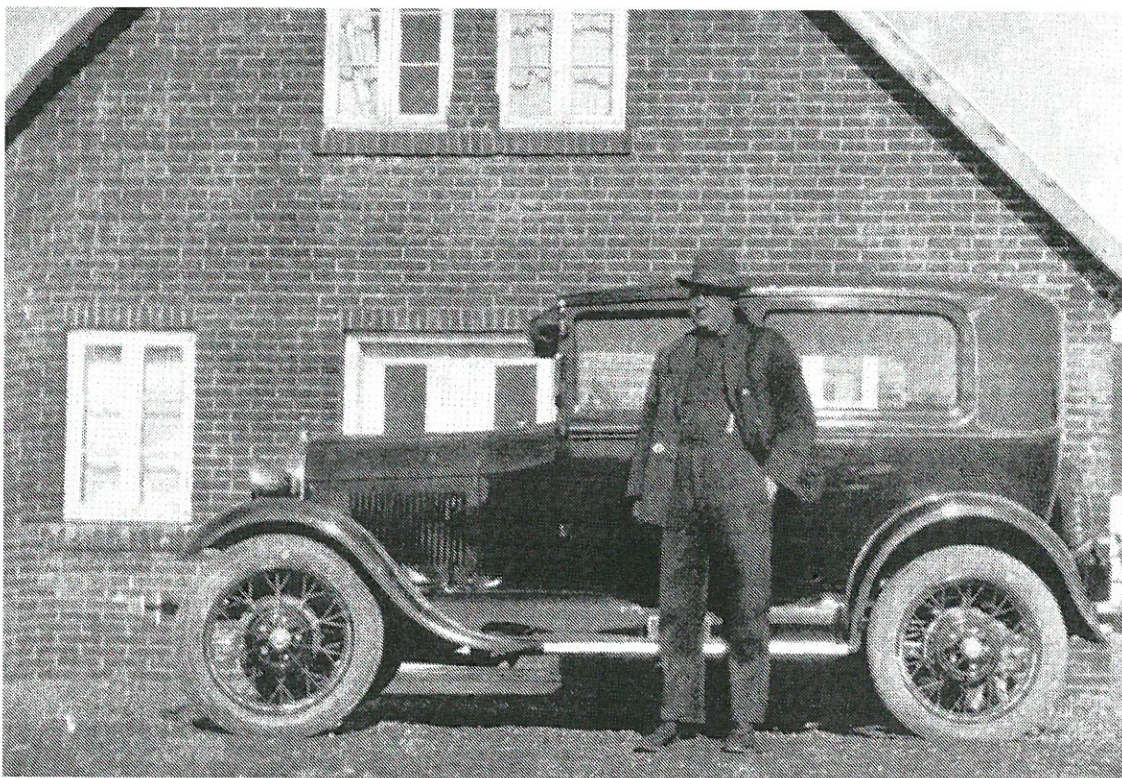
Dengang var det ikke almindeligt at kvinder kørte bil, så det har været noget af en begivenhed i Stenbjerg.

Snestorm forhindrede begravelse

Den dag i februar 1936, hvor Kristine skulle begravnes, blev der en forfærdelig snestorm, så begravelsen måtte udsættes. Begravelsen blev igen annonceret i Thisted Amts Tidende, og igen blev der snestorm på dagen, som lukkede for al transport. Af kirkebogen fremgår det ikke, at begravelsen igen blev udsat, men efter min mors udsagn var det umuligt at grave graven før engang i marts. Det er muligt at begravelsen er forrettet i kirken, mens kisten senere er kommet i jorden.

En reel og retlinet karakter

I Pouls nekrolog, står der bl.a.: »En af vestky-

Poul Munk Christensen, ca. 1930.

Magnus og Meta fejrede deres sølobryllup i 1961, og blev fotograferet med deres børn. Bagest Ragnhild og Poul. Ved siden af moderen Karla og Finn.

stens kendte mænd, fiskeeksportør P. Munk Christensen, Stenbjerg, er i går morges død efter et halvt års strengt sygeleje. Hans hustru døde for ca. fire måneder siden. Afdøde var en mand med en reel og retlinet karakter. Han var i en årrække forretningsfører for afdøde J. Munk Madsens filial i Stenbjerg. Senere startede han selvstændig fiskeeksportforretning, som han med stor dygtighed ledede, indtil han for et halvt år siden blev kastet på sygelejet. Tillige drev han auto-vognmandsforretning sammen med sin svigersøn, P. Chr. Poulsen.

P. Munk Christensen har været betroet forskellige tillidserhverv, bl.a. var han i en årrække medlem af Nørhaa-Stenbjergs Hjælpekassebestyrelse og i mange år medlem af menighedsrådet, hvilket hverv han havde nu til sin død. Han sluttede sig til Indre Mission.«

Skulle yde sin mor husly

Min fars barndomshjem var formentlig også hans fars barndomshjem. I min fars efterladte papirer, har jeg fundet følgende dokument:

Overenskomst mellem Christen Eriksens Enke, Ane Margrethe Poulsen og Niels Back Christensen, Jens Christensen, Poul Munk Christensen og Mikkel Pedersen, alle af Stenbjerg.

1. Poul skal yde sin mor husly, som hun nu har det. Herfor skal han oppebære hendes aldersunderstøttelse på 20 kr. om året, som hun skal beholde til klæder m.m. Han skal yde hende kost og pleje på forsvarlig måde.
2. De 40 kr. af båken skal så længe Ane Margrethe lever, deles således: Hun modtager årlig 20 kr., Jens og Poul hver 5 kr. og Niels resten. Efter hendes død deles de 40 kr. ligelig mellem Niels, Jens og Poul.

3. Poul skal endvidere føde 2 får, og Niels, Jens og Mikkel hver et får om vinteren. Disse får skal de flytte sammen med deres egne om sommeren. Når hun dør, da beholder hver de får af hendes, som de har.
4. Jorden drives i fællesskab så længe vi der om er enige. Når mindst 2 af undertegnede forlanger det, skal jorden deles i 4 dele, så hver af os får en fjerdedel.
5. Gælden, som er 300 kr. skal overtages af Poul, Jens og Mikkel, medens Niels fritages derfor.
6. Efter Ane Margrethes død skal Helvig have sin moders seng og gangklæder, hendes dragkiste og messingstøj.

Således vedtaget i Stenbjerg den 23. Oktober 1911.

Overenskomsten er underskrevet af følgende: Jens Christian Christensen, Mikkel Pedersen, Niels Bach Christensen og Poul Munk Christensen.

De tre med Christensen til efternavn er brødre, mens Mikkel Pedersen er svoger, og gift med en søster, som jeg mener hed Johanne. Helvig er en anden søster, som er gift med Anders Poulsen.

Efter de fire har underskrevet overenskomsten, står der: »Til Vitterlighed, J. Munk Poulsen.« Af håndskriften kan man se, at det også er J. Munk Poulsen, som har forfattet overenskomsten.

J. Munk Poulsen var skolelærer i Vorupør og senere folketingsmand.

Til sidst på dokumentet, står der følgende:

Undertegnede gift med Helvig K. Kristensen erklærer mig herved tilfreds med den af ovenstående arvinger truffne overenskomst angående min svigermoders Ane Margrethe Poulsens ejendele.

Stenbjerg den 26. December 1911 Anders Poulsen.
Til vitterlighed: J. Munk Poulsen -Martin Trab.

Fælles jord blev et problem

Mange spørgsmål om min far familie vil aldrig kunne klarlægges. Alle dem der kunne have kommet med oplysninger er borte.

Dette fællesskab om jordisk gods kunne sagtens have givet problemer.

For en sikkerhedsskyld har man lavet dokumentet. Den fælles jord gav så vidt jeg ved ikke anledning til uenighed, før den kunne sælges til udstykning til sommerhuse.

Tidligere havde hver af ejerne deres område, hvor de hver især dyrkede korn, kartofler og andre grøntsager på. Og alle havde får, som de også havde gående på græs på jorden.

Men i begyndelsen af 60'erne fik nogle øje på Stenbjerg og ville gerne have et sommerhus i klitterne der. Der blev solgt en del parceller til det formål, hvilket heller ikke fra starten gav anledning til uenighed. Man delte pengene i fire lige store dele og det var så det. Ejendoms-skatten var heller aldrig et problem, for den var ikke særlig stor.

Men i forbindelse med kommunesammenlægningerne i 1970 og udarbejdelse af en kommuneplan, blev en stor del af jorden udlagt til sommerhuse og det gav anledning til opskruede skatter.

Min far, som var den der havde stået for salget, døde pludselig i august 1971. Derefter var der ingen der havde mod på at gå videre med at udstykke og sælge.

Men på et tidspunkt fik en af næste generation den idé, at han ville købe det hele og lade det udstykke. Der var bare den hage ved det, at han ikke kunne skaffe kapital. Ejerne kunne godt se, at der ville opstå uoverskuelige vanskeligheder efterhånden, som arvingerne blev flere og flere. Mange af min fars fætre og kusiner var udvandret til Amerika i tyverne. De havde slået rod der og fået børn. Nu var flere af disse fætre og kusiner døde og næste generation havde overtaget. Mange af disse børn havde aldrig været i Danmark og havde selv sagt ikke den store interesse i noget klitjord i Danmark. Men de var ikke desto mindre arvinger og det ville medføre store vanskeligheder at finde dem alle. Det var mindst fire eller fem fætre og kusiner der var udvandret. Hvor mange børn de havde kender jeg ikke til, men der er/var formentlig en hel del. Det blev derfor i 1979 besluttet at sælge jorden på en frivillig auktion, hvilket skete.

Det gamle hus (til højre) i Stenbjerg brændte i 1940. Det hvide hus i midten eksisterer stadig. Til venstre garagen til lastbiler på ruten Stenbjerg-Thisted (nedrevet 1982).

Det nye hus opført 1941. I baggrunden udhuset, som overlevede branden.

Det fælles ejerskab, der blev indgået i 1911 bestod således i næsten 68 år.

Jeg kan tilføje, at en del af jorden stadig er i vores familie eje, men nu på færre hænder. Mine to brødre og jeg købte det 44 ha store område på den frivillige auktion, og da staten allerede havde fredet de ca. 40 ha, som ligger fra og med sømærket ned til havet, solgte vi straks efter overtagelsen den del til staten. Men de lidt over fire ha ligger stadig uberørt.

Det gamle hus brændte

Det hus, som mine forældre overtog da de blev gift i 1936, eksisterer ikke mere. Det brændte fuldstændig ned den 7. december 1940. Der blev næsten ingenting reddet fra huset.

Min far og hans to brødre havde kun det tøj de nåede at få på, da de hurtigt måtte ud af huset. Selv om brandvæsenet hurtigt blev tilkaldt, varede det alt for længe inden det nåede frem.

I Thisted Amts Tidende den 7. december 1940 står der, at: »brandsprøjten blev en del forsinket ved udrykningen, fordi en mængde store rutebiler næsten blokerede Torvegade og Storetorv i Thisted, uden hensyn til andre trafikkanter, og da sprøjten nåede Stenbjerg, blev man henvist til at tage vand fra vandværket.

Da en skrue var rustet fast i brandopstan-deren, viste det sig umuligt at få vand herfra,

men endelig var der da en mand, der kom i tanker om, at der fandtes en vandfyldt grøft, endog betydelig nærmere ved brandstedet. Der gik dog mindst en halv time efter ankomsten, inden der kunne komme vand i slangerne.«

Der var krig i landet og der var mange tyskere i Stenbjerg. Nogle af dem kom til stede, formentlig for at hjælpe med at redde, hvad reddes kunne, men det var faktisk meget lidt, der blev reddet.

Pengeskabet blev reddet, et stort tungt skrummel, som stod i mit barndomshjem til en tid efter fars død. Jeg tror ikke det kunne brænde. Man kunne umuligt have fået det ud i en fart. Gamle papirer blev også reddet, men ikke gamle billeder, som havde været rare at have i dag.

Mine forældre måtte begynde forfra med at etablere sig. Der blev bygget et nyt hus, hvor det gamle havde ligget.

Vores tilknytning til Stenbjerg er fortid. Der er ingen tilbage af hverken min mors eller min fars familie i Stenbjerg. Mine forældres grav på Stenbjerg kirkegård besøger jeg jævnligt og også mine bedsteforældres, som stadig findes. Men vi har dog en lille plet jord derude, som er vores.

Dag 58: Besættelsen

Af Peter Øvig Knudsen

Teksten er et uddrag fra Peter Øvig Knudsens bog »Hippie 2 – Den sidste sommer«, som udkom i oktober. Bogen følger dag for dag Thylejren i sommeren 1970, og på Dag 58 finder den dramatiske besættelse af Hjordemål Kirke sted. I løbet af natten til den 31. august er femten lejrdeleger, under ledelse af kunstneren Peter Louis-Jensen, trængt ind i kirken og har barrikaderet sig.

Klokken kvart over syv mandag morgen ringede telefonen hos pastor Jens Meng Sørensen i præstegården i Hjordemål. Stemmen i den anden ende præsenterede sig som journalist fra Ritzaus Bureau.

Journalisten ville have præsten til at bekræfte, at Hjordemål Kirke i løbet af natten var blevet besat af en flok aktivister fra Thylejren. Det kendte Jens Meng Sørensen ikke noget til. Han var sikker på, at det måtte være en fejltagelse, og at det måske drejede sig om en anden kirke tættere på lejren.

»Jeg kan huske, at min far begyndte at grine, da de sagde, at kirken var besat,« fortæller præstens ældste barn, den dengang otteårige Søren. »Men da vi kiggede ud ad vinduet, kunne vi jo godt se gennem tågen, at der var nogle faner ud fra kirketårnet.«

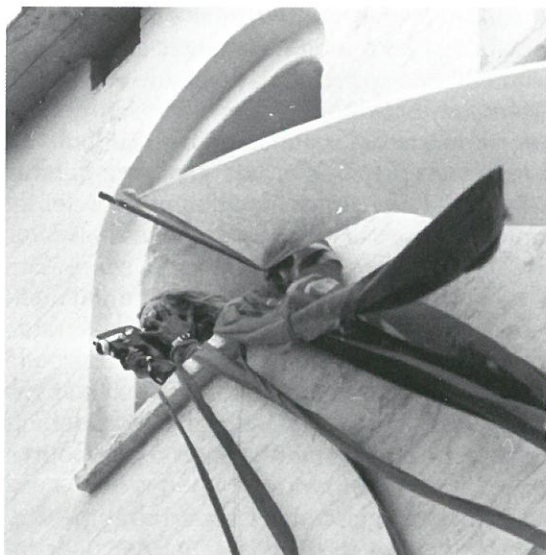
På et tidspunkt i løbet af natten havde Ritzaus modtaget en pressemeddelelse, som var blevet afleveret direkte til bureauet, forklarede journalisten.

»Det er en kendsgerning, at Hjordemål Kirke, beliggende mellem Østerild og Hanstholm, i nat er taget i anvendelse til et andet formål,« læste journalisten op. »Kirken er blevet kraftigt forskanset og vil ikke uden stærk ydre vold kunne tages tilbage.«

Den 43-årige Jens Meng Sørensen, der havde været præst i det lille Hjordemål sogn i seks år, satte sig op på sin knallert og kørte de få hundrede meter hen til kirken.

Ud fra hvert af glughullerne øverst i tårnet hang faner i rødt, gult og sort. En af dem bar påskriften:

»Alverdens folk – foren jer.«

Hjardemål Kirke besættes af aktivister fra Thy-lejren (Frøstrup-lejren) – hvis »ledelse« afviser at have lod og del i aktionen. Røde, blå, hvide og sorte bannere blafrer fra gluggerne i tårnet.

På døren ind til våbenhuset hang en skriveplade, sat op med tape, med samme tekst, som den journalisten havde læst op fra. Sedlen var ikke underskrevet, men nederst var tegnet en trekant.

Døren var ikke til at få op.

Hjemme fra præstegården ringede Jens Meng Sørensen til kirkeværgen fra menighedsrådet, Anders Christiansen, som drev Østergaard lidt længere ude ad Hjardemålvej. Han lovede straks at køre hen og kigge på sagen.

Uden for kirken mødte Anders Christiansen graveren, Jens Langgård Pedersen, som netop denne morgen havde sovet over sig og derfor ikke som vanligt havde været inde i kirken for at ringe solen op. Men da graveren var kommet udenfor ved ottetiden, havde han bemærket fanerne ud af tårnet og var gået over til kirken.

Efter nogle forgæves forsøg på at komme ind ad døren til våbenhuset måtte de to mænd konstatere, at den måtte være blokeret indefra. Normalt var yderdøren aldrig låst, det var til gengæld døren fra våbenhuset og ind i selve kirken.

Der var ingenting at høre inde fra kirken, og intet usædvanligt, hverken mennesker eller biler, at se nogen steder, bortset fra fanerne i tårnet og sedlen på døren.

Graveren fortalte, at han som sædvanlig havde været ovre at ringe til søndagsgudstjeneste dagen før, men at han intet usædvanligt havde bemærket.

Kirkeværgen kontaktede pastor Meng Sørensen, og de besluttede, at de ville se tiden an og ikke foretage sig noget i første omgang. Meng Sørensen ringede dog til biskoppen i Aalborg og orienterede ham om situationen.

Præstens kone var allerede kørt af sted med børnene til Tømmerby Skole, hvor hun også selv arbejdede. I løbet af formiddagen lyttede hun et par gange til radioen, men de sagde ingenting om en besættelse af kirken.

Klokken kvart over ni ringede en journalist fra Jyllands-Posten til Thisted Politi efter at have læst nyhedstelegrammet fra Ritzau. Da

Hjardemål Kirke »besat« af aktivister, der har forskanset sig i tårnet. Hvad sker der deroppe – ja, hvad er det hele for noget? Befolkningen – store som små, mennesker som hunde – er blevet kaldt af huse.

politimester Boden hoff var på vej til Aalborg for at flyve til København, blev han stillet om til kriminalpolitiets chef, P.H. Hedehus.

Journalisten ville gerne høre, hvordan politiet stillede sig til, at Hjørdemål Kirke var besat, og at besættterne havde erklæret, at den ikke ville kunne erobres tilbage uden anvendelse af »stærk ydre vold«.

Hedehus havde ingen kommentarer. Han anede på dette tidspunkt intet om besættelsen.

Kriminalchefen ringede straks til pastor Meng Sørensen i Hjørdemål, og præsten kunne bekræfte, at et ukendt antal personer havde invaderet kirken, som ellers havde været aflåst. Et par langhårede hoveder var blevet set i tårnet.

Præsten og menighedsrådet havde været i kontakt med biskoppen i Aalborg, fortalte Meng, og de havde sammen besluttet, at det måtte være en politisag at afgøre, hvad der videre skulle ske.

Klokken tyve minutter i ti fik Hedehus endnu en opringning i sagen. En mekaniker fra Østerild, der sammen med andre nysgerrige fra nabolaget havde samlet sig uden for kirken, ville advare politiet:

Da mekanikeren havde nærmet sig kirketårnet, havde han set en form for rør blive stukket ud af et af glughullerne, og kort efter lød et par knald, som han kun kunne opfatte som skud.

Nu havde sagen taget en alvorlig drejning. Hedehus kunne ikke komme i kontakt med politimester Boden hoff, som sad i en bil på vej til Aalborg Lufthavn, men han ringede til lufthavnen og bad dem stoppe politimesteren, inden han steg om bord i flyet.

Derpå ringede Hedehus til sine foresatte, politikommissær Erik Sørensen i Aalborg og lederen af landsdelspolitiet, politikommissær Tage Nielsen. Han fortalte, at Hjørdemål Kirke var blevet besat, formentlig af personer »hjemmehørende i den såkaldte Frøstruplejr«, som politikommissær Sørensen samme dag skrev i sin rapport.

Kort før klokken elleve ankom Boden hoff til politistationen i Aalborg, og politiledelsen gik straks i gang med at planlægge en »bistandsydelse på regionalt plan«.

Endnu vidste politiet intet om antallet af personer i kirken og heller intet om »effektiviteten af de spærringer, de havde etableret.« Men som politikommissær Sørensen noterede, så måtte der i planlægningen indgå »alvorlige overvejelser om de personer, der var tilbage i Frøstruplejren, efter det foreløbigt oplyste fem-seks hundrede mennesker.«

Politiledelsen frygtede, at lejren som sådan stod bag besættelsen, og at et stort antal mennesker ville støtte besættterne og måske falde politiet i ryggen, når man greb ind. Ydermere antog politiet, at besættelsen af kirken »i virkeligheden var en »skin-aktion«, og at der ville blive foretaget en hovedaktion, når politiet satte ind over for kirken.«

Denne antagelse blev forstærket af meldinger fra politiet i Thisted om, at personer fra Frøstruplejren »i et større antal færdes i Thisted, især i nærheden af politistationen.«

Også politiet fra Aalborg havde tre dage tidligere sendt mandskab til at assistere ved den store hashrazzia i lejren, og ledelsen havde i frisk erindring, at ordensmagten mødte »massiv modstand« fra lejrdelegerne. Derfor ville politiledelsen ikke gribe ind ved kirken, før man havde fået samlet en forsvarlig styrke.

Politiledelsen besluttede dog øjeblikkelig at sende et observationshold af civile betjente af sted mod både kirken og lejren for at »arbejde diskret og melde tilbage om situationen«.

Boden hoff kontaktede Justitsministeriet, og det blev besluttet at gå i gang med at indkalde udrykningsdelinger fra en række jyske og fynske politiregioner til at assistere under den kommende befrielsesaktion mod kirken.

Efter et par timer i skole var præstens søn Søren hen på formiddagen gået op til kirken, hvor han mødte sin far sammen med en flok på ti-tolv mennesker, der stod og sludrede.

»Stemningen var afslappet,« husker Søren Meng Sørensen, »og folk syntes mest af alt, at det var lidt komisk, at nogle havde besat kirken. Min far og de andre talte om, at man bare skulle lade dem sidde inde i kirken. På et tidspunkt måtte de vel komme ud igen. Men

i løbet af de næste timer blev den holdning overtaget af en meget mere aggressiv.«

Allerede i løbet af de tidlige formiddagstimer var et lokalt netværk af mennesker begyndt at kontakte hinanden og fortælle om de langhåredes besættelse af kirken. Stemningen viste sig hurtigt at gå i retning af, at de skulle smides ud hurtigst muligt.

Over for den lokale presse meddelte Thisted Politi, at man foreløbig ikke havde planer om at gå i modaktion ved kirken. I Fjerritslev Avis blev politiet citeret for, at aktivisterne »jo sidder i frisk luft, så vi lader dem foreløbig sidde.«

Til samme avis udtalte menighedsrådsmedlem Eiler Broeng dog allerede om formiddagen, at »hvis politiet ikke griber ind, kan vi jo komme dertil, at vi må tage loven i egne hænder. Eneste vej ind i kirken er gennem døren, og den må vi om nødvendigt sprænge.«

Klokken elleve ringede en mand, som bad om at være anonym, til kriminalchef Hedehus i Thisted. Brugsuddeleren i Hunstrup et par

kilometer syd for Hjørdemål, Erik Mathiasen, ville tilbyde politiet hjælp med at få smidt besættterne ud af kirken.

Erik Mathiasen forklarede, at man hurtigt ville kunne samle mindst halvtreds lokale mænd til en aktion.

»Assistancen blev afslået,« skrev Hedehus samme dag i sin rapport.

To timer tidligere havde Erik Mathiasen hørt om besættelsen, og han var straks kørt op til kirken. På dette tidspunkt var der stort set kun pastor Meng og et par pressefolk til stede, og de forsøgte forgæves at komme i kontakt med besættterne.

Brugsuddeleren kørte hjem til Hunstrup og begyndte at ringe rundt. Han fik at vide, at tømremester Gregersen fra nabobyen Østerild havde tilbudt alene at kunne skaffe halvtreds mand til at smide besættterne ud.

»Der var blandt folk enighed om, at der skulle ske noget fra befolkningens side, hvis ikke politiet ville gribe ind,« som

Mange mennesker fra nær og fjern ankommer til Hjørdemål Kirke, der er besat af aktivister fra Thy-lejren (Frøstrup-lejren). Blandt de tilvarende er en del fiskere fra Hanstholm. Og nogle af dem går snart i aktion mod de aktionerende i kirken. Her er det lykkedes at få kirkedøren brudt op. Hvad skal der nu ske? Politiet er endnu afventende.

brugsuddeleren senere forklarede, da han blev afhørt af politiet.

Tømrermester Gregersen havde allerede tidligt om morgenen fra en af sine svende hørt om besættelsen, eller som han forklarede politiet, at »der var sket det værste, der næsten kunne ske.«

Da han kort efter talte med en af sine bekendte i Hjørdemål, den missionsk indstillede Levin Nielsen, gik det op for ham, at familien Nielsen var »helt slået ud« af besættelsen. Levin Nielsen mente, at besætterne straks skulle smides ud, og spurgte Gregersen, om folk i Østerild ville hjælpe.

Derpå gik tømrermesteren i gang med at tale med voksne mænd i byen. Da Levin Nielsen ved ellevetiden ringede for at høre, om der vitterlig ville komme hjælp, svarede han, at det »slet ikke kunne undgås.«

På samme tid samledes flere og flere lokale omkring kirken. Ved middagstid diskuterede tredive-fyrrer mennesker, hvorfor politiet ikke greb ind. Inde fra kirken hørte man af og til aktivisterne spille på orglet, og på et tidspunkt blev flere eksemplarer af besætternes proklamation smidt ud fra kirketårnet.

Flokken ved kirken talte også formanden for fiskeriforeningen i Hanstholm, Venstre-politikeren Svend Heiselberg, der som kommunalbestyrelsesmedlem selv havde besøgt Thy-lejren tidligere på sommeren.

»Efterfølgende har jeg ofte tænkt, at de fleste lokale vel ikke just var flittige kirkegængere,« fortæller Svend Heiselberg i dag, »men alligevel er kirken et helligt sted. Det var ikke blot fiskere og andre unge, der gik i gang for sjov, vi følte os alle sammen stærkt provokeret. Indre Mission og kristendommen har altid været fremherskende på vestkysten, så selv om vi ikke besøger kirken så jævnlige, er den alligevel rodfæstet i os alle.«

Efterhånden var man tilstrækkeligt mange til at kunne indlede et angreb, forklarede gårdejer Henry Møller Nielsen siden. Forretningsfører Gustav Jensen fra Ræhr, der var kirkesanger i kirken, sagde, at han snildt kunne skaffe flere folk, og da Henry Møller Nielsen ringede til tømrermester Gregersen, blev det

Den store folkemængde, der havde samlet sig uden for kirken i dagens løb.

bekræftet, at også han var parat med en større flok.

»Folk er allerede ved at samle sig,« forklarede Gregersen.

»Så vil jeg også gå ud og høste,« svarede Henry Møller Nielsen.

Senere meddelte Gregersen, at planen var at få så mange som muligt op til kirken, så man kunne gå i aktion klokken halv tre, hvis politiet endnu ikke havde grebet ind.

Stemningen ved kirken var blevet mere op-hidset. Henry Møller Nielsen og resten af flokken tog hjem for at kontakte dem, de kendte, og få dem til at drage af sted mod kirken.

Ifølge Gregersens egen forklaring tog han selv ind til politistationen i Thisted for at underrette politiet om den forestående aktion. Det var hans opfattelse, at det ville være bedre, hvis politiet selv tog sig af sagen, så det hele ikke udviklede sig til noget »uoverskueligt«.

Politiet bad Gregersen stoppe den private aktion, men det mente tømrermesteren ikke længere var muligt.

»Det var noget rent spontant, der var under udvikling,« sagde han.

Under en politiafhøring forklarede tømrermesteren siden, at »der var tale om en spontan folkerejsning, uden at jeg personligt har haft del deri. Det var givet et resultat af, at Frøstruplejrens befolkning længe havde provokeret hele egnens befolkning.«

Omkring klokken et ringede telefonen på et værelse nær havnen i Hanstholm. Bent Kristensen, som efter denne dag og frem til sin død aldrig ville komme til at hedde andet end Bent Jernstang, vågnede af sin middagslummer.

Egentlig boede Bent Kristensen i Krik fyrrer kilometer væk med sin kone og to børn, men han arbejdede om natten som fiskepakker på fiskernes samlecentral i Hanstholm, og derfor havde den 29-årige arbejdsmand lejet et værelse i byen, så han kunne sove i løbet af dagen.

Det var hans fætter, Tage, der ringede. Tage Kristensen arbejdede i auktionshallen på havnen, og han kunne fortælle, at en ældre mand fra Hjørdemål om formiddagen var mødt op på havnen for at samle folk til at rydde Hjørdemål Kirke, der om natten var blevet besat af »de langhårede« fra Frøstruplejren.

Bent Kristensen var på ingen måde nogen flittig kirkegænger. Faktisk havde han ikke som voksen mand sat sine ben i en kirke, har han siden fortalt. »Ærlig talt, kirken siger mig ikke så meget.«

Bent Kristensen var mere til krobesøg, fest og ballade, og han ville gerne være med, hvor der skete noget. »Jeg var nok lidt vild dengang.« Selvfølgelig skulle de langhårede ud af den kirke.

Da han kort efter ankom til havnen, havde der allerede samlet sig en flok andre arbejdsmænd og fiskere, flere af dem bevæbnet med kæder og andre slagvåben.

Bent Kristensen og resten af flokken fordelte sig i de køretøjer, man kunne skaffe, og kørte i god fart mod Hjørdemål.

Hen ad klokken to, da fiskerne nåede frem, var flere hundrede mennesker samlet omkring kirken. De fleste var nysgerrige, men op mod et hundrede mænd var forberedt på kamp. Især omkring halvtreds fiskere var »meget ophidsede på aktivisterne«, hed det i en politirapport.

Nogle havde ifølge samme rapport bevæbnet sig med kæppe, læderremme, jernkæder og kalvedaskere, enkelte havde iført sig hjelme af plastik eller metal.

Bent Kristensen læste den seddel, besættterne havde hængt op på døren, og fandt den »helt til grin«. Han var ikke i tvivl om, at det var folk fra Frøstruplejren, der stod bag, for når de stak hovederne ud, kunne man se, at de var »møgbeskidte, langhårede og provokerende«. Han var også temmelig sikker på, at politiet ikke selv ville kunne finde ud af at få dem fjernet fra kirken.

»Stemningen blandt de mennesker, der stod uden for kirken, var meget ophidset,« forklarede Bent Kristensen siden. »De blev enige om, at de ville jage de unge mennesker ud af kirken. Og jeg bestemte mig for at deltage.«

Klokken fem minutter i halv tre ringede brugsuddeler Mathiasen igen til kriminalchef Hedehus for at fortælle, at en gruppe på mellem halvtreds og tres lokale, der var samlet ved kirken, nu havde besluttet at angribe besættterne.

Angrebet ville blive indledt fem minutter senere.

Hedehus henstillede »så kraftigt, som det var muligt« til brugsuddeleren om at få standset aktionen, som ville komme helt på tværs af politiets planer. Mathiasen indvilgede i at gøre et forsøg.

På dette tidspunkt var en række delinger fra politistationer i Nord- og Midtjylland allerede på vej mod Thy. I Rødhus, et feriecenter nær Blokhus, som politiet brugte til kurser, var en deling på 31 politimænd under uddannelse også blevet bedt om at assistere, og de var i de foregående timer blevet »enkadreret og udrustet«.

Også en helikopter var blevet rekvireret fra flyvestation Aalborg, idet politiet frygtede,

at aktivisterne ville opstille vejspærringer eller andet for at hindre ordensmagten i at nå frem. Man frygtede også, at »et større antal aktivister« kunne have gemt sig i landskabet rundt om kirken, og at de pludselig ville dukke op for »at falde politistyrken i ryggen under aktionen«.

Politiledelsens plan var, at de nordjyske delinger skulle køre direkte til kirken, mens delinger fra de andre regioner skulle køre mod Thylejren for at bevogte lejren og skride ind, hvis nye aktioner fra lejrens side viste sig at være under opsejling.

Ingen af de kampberedte politidelinger var dog endnu nået frem til Hjardemål, da de lokale tropper gik til angreb på kirken præcis klokken halv tre.

Inde i kirken havde besætterne fulgt udviklingen udenfor siden den tidlige morgen. Ingen havde sovet meget i løbet af natten, alle havde været optaget af at bygge barrikader, indrette sovepladser i kirkerummet og diskutere.

»Det var en meget smuk morgen,« fortæller Jeffrey Nedergaard i dag. »Vi havde pyntet kirketårnet med de faner, som kvinderne havde siddet og dekoreret hjemme i tipien, og de hang ud af glughullerne på nogle pinde. Da solen var stået op, stod vi i tårnet og kiggede ud over det uendelige landskab, som tågen lå hen over. Det var en fantastisk følelse.«

Under opholdet i kirken skrev Bodil Marie Nielsen dagbog om sine oplevelser. Om morgenen ringede kammeraterne med kirkeklokkerne – »de kimer ikke udenfor, de kimer herinde, det er vores klokker« – og hun beskrev, hvordan hun glad kravlede op ad den lange, smalle trappe til klokketårnet:

»Klokkernes kimen var ved at tage langsomt af. Lyset vældede ind fra alle lugerne. Vennerne havde halvmasker på i sort, rød og hvid, og jeg omfavned dem af glæde. Solen var ikke kommet frem bag skyerne endnu, så himlen var helt hvid over det grågrønne, tågede landskab. Jeffrey prøvede at få forbindelse over walkie.«

Bodil Marie Nielsen skrev sin dagbogsberetning om til Bjørn Nørgaards bog *Sommeren*

der gik, som udkom året efter. Bogen kaldes på forsiden en roman, men er snarere et cut up af en lang række tekster, som han selv eller andre har skrevet, men alt sammen udgivet i hans navn.

Bodil Marie Niensens dagbogstekst fra kirken er således krydsklippet med den reportage fra den anarkistiske spanske by Alcaniz, som Peter Louis på Dag 30 havde gengivet i lejravisen. Reportagen beskriver, hvordan byens kirke under borgerkrigen blev brugt til lager og kiksefabrik.

Den første kontakt, aktivisterne havde til omverdenen, var med en mand, som kom kørende på knallert op til kirken. Efter en kort samtale gennem kirkedøren kørte han af sted igen.

»Solvejg havde lavet havregrød,« skrev Bodil Marie Nielsen. »Vi spiste den foran alteret siddende i en rundkreds, det smagte skønt. Vi drak også kaffe og spiste brød til. Peter spiste sin havregrød på prædikestolen, Solvejg spillede på orgel, Sakse sad med høretelefoner på med et saligt smil. Når man havde dem på, kunne man høre, hvad der skete udenfor.

Jeg startede en dagbog på alteret, hvor *Bibelen* lå. Jeg skrev ned, hvad jeg havde oplevet denne morgen. Michael læste mit og skrev videre, helt fra vi lå ude i mørket og ventede på signal fra dem, der var kommet ind.

Bodil og jeg, som havde været i forsynings-tropperne, begyndte at dele vores mad op i syv portioner. I hver portion kom der brød, margarine, æbler, pølser, ost, ris, bacon og slik. Vi havde et smukt og godt køkken under orglet. Jeg satte mig hen for at skrive. Om vores ret til at bestemme over vores egen bolig, om de umenneskelige celler, vi bliver puttet ind i, og som ejes af folk, der er født til penge. Mange bor i ensomhed. På grund af bolignøden må vi tage den første og bedste bolig langt fra vores venner, som man kunne lave alt muligt skønt med. Man kunne leve i store, aktive bohuse. Det skulle duplikeres og smides ud næste dag. Orglet spillede stadig. Radioavisen meddelte, at politiet ikke ville skride ind.«

Oppe fra glughullerne i toppen af tårnet havde besætterne en god udsigt mod

Pastor Meng Sørensen (til venstre) uden for den besatte Hjardemål Kirke. Han afventer spændt, hvad manden på stigen har at berette om forholdene inde i kirken, som aktivister fra Thy-lejren (Frøstrup-lejren) har taget i besiddelse.

Hjardemålvej, hvorfra en mindre vej førte forbi en gård og op til kirken. På et tidspunkt kom en lille bil tøffende op ad vejen mod kirken, bildørene smækkede, og lidt efter kørte bilen væk igen.

»Det blev ved med at være eventyrligt nogle timer,« fortæller Jeffrey Nedergaard. »Man ser ud over den endeløse landevej, hvor der cirka kommer en bil kørende hver anden time. Men pludselig kommer der flere, og de kører alle sammen op ad den lille vej til kirken.

Først er der ti biler, så femten, tyve, og pludselig står der måske 150 biler, så man ikke længere kan se den lille, nysselige kirkegård med alle de fine buksbombhække, men kun en

masse mennesker med opadvendte ansigter. Det var vel egentlig, hvad vi havde håbet, men det hele gik lidt for hurtigt.«

Det periskop, som et par af Husfilm-folkene havde lavet, gjorde det muligt at kigge ud ad glughullerne og ned langs tårnet og dermed også observere, hvad der foregik lige uden for kirken. Her fulgte besætterne time for time, hvordan en større og større flok af lokale samlede sig. Indimellem syntes nogle også at se civilklædte betjente i flokken, men langt op ad dagen var der endnu ikke dukket uniformeret politi op.

Efterhånden blev stemningen udenfor tydeligvis mere og mere aggressiv. Gennem mikrofonsystemet kunne besætterne høre, at der blev talt om at bryde kirkedøren op. På et tidspunkt kunne det både ses gennem periskopet og høres, at nogle forsøgte at trænge ind gennem den barrikaderede dør.

»Fiskerne holdt sig ikke tilbage med at råbe, at de ville slå os ihjel,« fortæller Gitte Rottbøll. »Der var også én, der råbte:»De skal ikke spille rockmusik dér, hvor min mor har ligget lig!« Udenfor samlede der sig flere og flere, og vi blev mere og mere bange, især da de forsøgte at trænge ind i kirken.«

»Vi var bestemt ikke rolige ved, hvad de kunne finde på at gøre ved os,« fortæller Jan Wolff. »Vi begyndte at rykke de mest nødvendige ting op ad trappen til kirkeloftet, og vi forberedte os på at skulle forsvare os ved lemmen op til loftet, blandt andet med jernrør og med rafter, omviklet med pigtråd. Nogle af os begyndte også at drikke snaps for at dulme nerverne.«

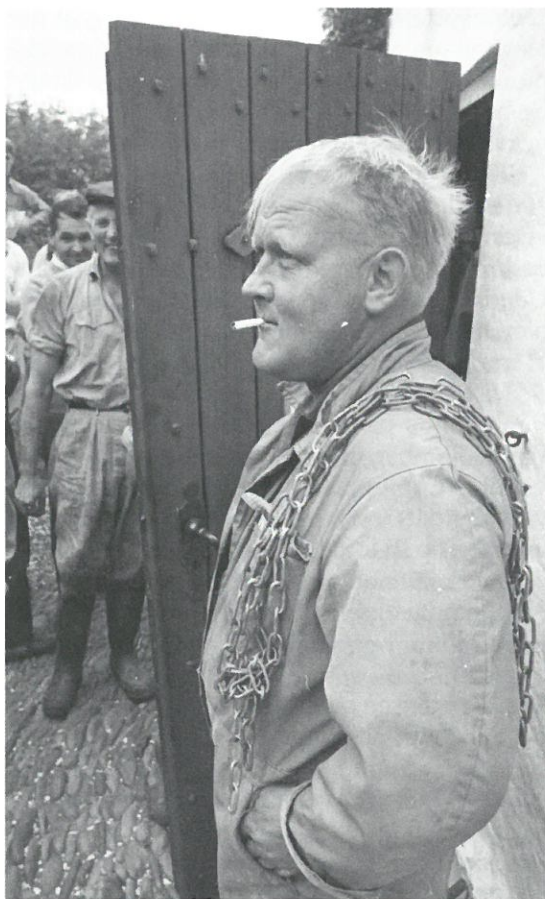
Bent Kristensen stod i første række, da angrebet mod de langhårede unge kirkebesættere blev indledt.

Døren ind til våbenhuset var ikke til at røkke, men hængslerne kunne skrues af med en svensknøgle, som en af tømrerne fra Østerild havde med.

»De råbte nazisvin til os inde fra kirken,« fortalte Bent Kristensen dagen efter politiet. »Og de råbte, at hvis vi trængte ind i kirken, ville vi alle sammen få tænderne trukket ud.«

Selv da døren var skruet af sine hængsler, var den stadig ikke til at åbne. Indefra var den surret fast med et eller andet, men det lykkedes Bent Kristensen at få den lirket så meget op i højre side, at han kunne kigge ind. Et kalvejerntøj var sat fast i dørhåndtaget og derefter viklet ind i isoleringsbånd, men med en lommekniv fik han skåret båndet over og fjernet jernkæden fra døren.

Næste udfordring var en slags tremmedør, der var sikret med en bjælke på tværs af våbenhuset. I løbet af en halv times tid fik Bent Kristensen og et par tømrere dog skubbet tremmedøren til side og kom indenfor.

31. august 1970. Bevæbnet til tænderne da Hjarde-mål Kirke skulle »renses« for ungdomsoprørere fra Thy-lejren (Frøstrup-lejren). Bent Gade Johansen, Hanstholm.

Hele flokken masede på for at trænge ind i våbenhuset, men også døren ind til kirken viste sig at være blokeret.

I mellemtiden var det også lykkedes pastor Meng Sørensen at mase sig ind i våbenhuset, og han forlangte at få lov til at forhandle med besættterne. Præsten stillede sig hen foran den næste dør og råbte til flokken, at de ikke skulle trænge ind i kirken. Politiet var allerede på vej, sagde han.

Det lykkedes pastor Meng at få første hold af angribere til at forlade våbenhuset for at forhandle med de andre lokale udenfor. Efter en tid gav de præsten lov til at forsøge en forhandling, inden de fortsatte angrebet.

Meng Sørensen bankede løs på den blokerede dør og råbte: »Det er præsten, jeg vil tale med jer.«

Han syntes også at høre stemmer indefra. Men det var umuligt at tyde, hvad der blev sagt på grund af den voldsomme larm: Udenfor diskuterede de lokale højlydt, inde fra kirkerummet spillede en eller anden på orgel, og oppe fra tårnet blev der ringet med klokkerne. Nogle mente at genkende rytmen fra det kendte kampråb »Ho Ho Ho Chi Minh«, som i årene forud havde lydt ved Vietnamdemonstrationerne i de københavnske gader.

Pastor Meng kendte ikke den melodi, der blev spillet på orglet, men »der var mening i musikken,« forklarede han senere politiet, og han mente bestemt, at den person, der spillede, »havde fået undervisning i musik«.

Musikken og klokkingningen blandet med den megen larm og råben havde hos Meng Sørensen fremkaldt en »meget besynderlig og dystert stemning«, fortalte han siden.

Nogle havde fundet en stige frem og stillet den op mod et vindue ved siden af våbenhuset. Pastor Meng kravlede op ad stigen og råbte ind gennem en rude, som allerede var smadret, måske da besættterne blandede vinduerne af. Han kunne høre mennesker på pulpituret, et hævet galleri lige inden for vinduet.

Meng Sørensen råbte ind ad vinduet, hvem han var, og at han var parat til at forhandle. Han bad besættterne komme hen til vinduet.

Som svar fik præsten kun et råb inde fra kirken: »Fascistsvin. Her skal ikke forhandles. Der er oprør, der er krig, der er revolution!«

Kort efter blev en granrafte stødt op mod vinduet, så endnu et par ruder blev knust. Vidner har beskrevet, hvordan glasskårene »regnede ned over præsten«, men selv forklarede han politiet, at kun en enkelt glassplint ramte ham, så han fik »en ganske ufarlig rift« på kinden.

En kvindestemme råbte inde fra kirken, at hvis nogen forsøgte at trænge ind, ville »den smukke altertavle blive ødelagt«.

Blødende fra kinden krævede pastor Meng ned af stigen. Han kunne ikke længere forhindre, at de lokale og fiskerne, nu yderligere op-hidsede af angrebet på præsten, vendte tilbage til våbenhuset og gik i gang med at skruer hængslerne af døren ind til kirkerummet.

»Det er frygteligt at overvære,« fortalte præsten til en journalist. »Hvis politiet ikke snart indfinder sig, sker der noget forfærdeligt. De er helt ude af kontrol og kan gøre hvad som helst ved aktivisterne.«

Døren var snart lige til at løfte af. Indenfor havde besætterne sat granrafter i spænd, men da døren åbnede ud i våbenhuset, faldt rafterne blot ned på gulvet.

Bent Kristensen var den første, der trængte ind i kirkerummet. Så snart han kom ind ad døren, blev der kastet stole ned mod ham fra pulpituret, og han samlede en af dem op og holdt den beskyttende over sig.

Hverken Bent Kristensen eller nogen af de andre lokale angribere kunne se noget til aktivisterne. Hele kirkerummet og pulpituret blev grundigt gennemført, men alle var tilsyneladende flygtet op ad trappen til kirkeloftet.

Lemmen for enden af trappen var lukket, og oppefra kunne angriberne høre hamren og banken, som tydede på, at besætterne var i gang med at barrikadere lemmen.

Bent Kristensen råbte til de andre, at han ville sætte ryggen mod lemmen, men i det samme blev et langt søm banket ned gennem lem- men, og han opgav sit forehavende.

I stedet udvalgte angriberne en stor granrafte med et par tværgående stykker træ søm- met på, så den kunne fungere som rambuk.

Fire mand med Bent Kristensen i front krævede op ad trappen, de tre forreste iklædt brandhjelme og en hjemmeværnshjelm, og stødte rambukken hårdt op mod lem- men. Træet gav knasende efter, og ved fjerde eller femte stød gik rambukken igennem den ene halvdel af lem- men.

Angriberne diskuterede, hvad de skulle gøre. En af rambukførerne, en tømrer fra Hillerslev, foreslog at skaffe en pulverlukker til angrebet, og nogle rendte ud for at lede.

I mellemtiden besluttede de andre på trappen at tælle til tre og derpå forsøge et angreb. I det samme væltede en svær bjælke, der var blevet brugt til at barrikadere lem- men, ned gennem hullet. Et søm i bjælken rev Bent Kristensens hånd til blods, men de andre nåede at kaste sig til side. Oppefra blev der kastet æg og vand ned mod angriberne.

Nu forsøgte Bent Kristensen selv at trænge op gennem hullet. Et slag med et eller andet oppefra fik hans hjelm til at falde af, men det stoppede ham ikke. Det gjorde imidlertid flere kraftige slag med den jernstang, som siden skulle give Bent hans øgenavn.

Slagene ramte ham over øjet og i nakken, og Bent Kristensen faldt baglæns fire meter ned ad trappen og landede tungt midt i flokken.

»Bent kom ned som en karklud,« som hans fætter Tage beskrev det.

Et par stykker greb den bevidstløse Bent Kristensen og bar ham ud af kirken, hvor der gik et sus gennem tilskuerne ved synet af den blødende mand. Nogle sørgede for, at der blev tilkaldt en ambulance.

Oppe fra kirkeloftet blev besætterne ved med at »larme og råbe«, fortalte kirkesangeren Gustav Jensen politiet.

»De råbte blandt andet »Nu er det øje for øje og tand for tand«. Aktivisterne var tydeligt bestialske og indstillet på for enhver pris at hindre, at de blev jaget ud af kirken. De forkyndte fra kirketårnet, at »Det var den første af jeres kammerater, kommer der flere, vil de få samme omgang«.«

Over kirken summede den helikopter, som politiledelsen havde rekvireret fra Flyvestation Aalborg. Helikopterpersonalet, der havde

Fire mænd gør klar til stormløbet mod lemmen til kirketårnet i Hjordemål Kirke. De bruger en af de granrafter, som aktivisterne havde forskanset sig med nede i selve kirkerummet. Øverst fiskepakker Bent Christensen, der skulle få en hård medfart i den første kontakt med besætterne. Han har endnu ikke fået hjelm på. Da det var lykkedes at få lemmen op, var det første, der røg – det var hjelmen! På dette tidspunkt blev det klart for politiet, at tingene ikke kunne klares ved indsættelse af et beskedent antal politifolk fra det lokale område. Der blev rekvireret assistance fra Århus og Aalborg.

radiokontakt til politiet, kunne ikke konstatere vejspærringer eller andet, der kunne forhindre polititroppers fremfærd.

Flere gange fløj helikopteren også en tur hen over lejren ved Frøstrup, men man kunne heller ikke bekræfte ledelsens frygt for store bevægelser af lejrdeleger op mod kirken.

I mellemtiden var et par repræsentanter fra Thylejren dukket op ved kirken for at forsøge at få besætterne til at opgive deres forehavende. Lederen af lejrens supermarked, Søren Købmand, var blevet tilkaldt af sin faste handelspartner, en brugsuddeler fra Hurup.

Søren Købmand forsøgte at forklare den vrede forsamling, at lejrledelsen intet kendte til aktionen, og at han slet ikke mente, at besætterne kunne være folk fra det nye samfund.

»Han var egentlig ret fornuftig at snakke med,« fortalte en af angriberne, Henry Møller Nielsen, og Søren Købmand fik lov til at gå ind i kirken. Han forsøgte at råbe op til besætterne på kirkeloftet, men da heller ikke disse forhandlinger førte til noget, blev han igen vist ud af kirken.

»Jeg troede naivt, at jeg kunne være med til at afhjælpe situationen,« fortæller Søren Noack i dag. »Men det var alt for sent at sætte en mæglingsproces i gang: Befolkningen var meget vred og besætterne meget bange.«

Samtidig med at en ambulance fra Falck ankom for at hente den blødende Bent Kristensen, nåede pastor Meng Sørensen's kone, Anne Sørensen, frem på cykel.

»Netop da den sårede var ved at sætte sig ind i ambulancen,« fortæller Anne Sørensen i dag, »hørte jeg en eller anden udbryde: »Jamen, nu kører Falck, det skal de da ikke. Der bliver brug for dem!« Det siger noget om stemningen på det tidspunkt. Jeg glemmer aldrig den bemærkning.«

I det samme ankom de første uniformerede betjente til kamppladsen.

For flere af besætterne inde i kirken var det beroligende at se politiet, fordi de frygtede de lokales voldelige reaktioner mere end ordensmagtens.

Lige inden fiskerne var trængt ind i selve kirkerummet, havde besætterne fået flyttet det sidste af udstyret op på kirkeloftet.

»Der var nerver på,« skrev Bodil Marie Nielsen. »Vi lukkede loftlugen og satte store bjælker på den. Nu var de under lugen og begyndte at hamre på den. De lovede os, at de nok skulle få os ud, og at de ville slå os ihjel. Vi råbte til dem uden for kirken, at vi kun ville låne deres kirke, fordi vi syntes, den var smuk. De havde næsten fået brudt loftslugen op. Vi sang *Internationale* og råbte øje for øje og tand for tand.«

Mens de fleste begyndte at flygte op ad den spinkle trætrappe til klokkerummet øverst i

En slagen mand hjælpes ud af kirken efter konfrontationen med »besætterne« i kirketårnet. Bent Christensen fik en hård medfart af en aktivist og en jernstang og måtte en tur på Centralsygehuset i Thisted. Efter endt behandling vendte han dog tilbage til begivenhederne omkring kirken og politiets bestræbelser på at få »besætterne« ud.

tårnet, allerede da de første mænd trængte ind i kirken, blev et par af mændene på loftet for at forsvare lemmen.

»Vi kan høre, at de forsøger at trænge gennem lemmen,« fortæller Jeffrey Nedergaard, »og vi ved virkelig ikke, hvad vi skal gøre. Så tager Peter Lind en jernstang – en ordentlig én – og siger, at »hvis de kommer op, så slår jeg dem i hovedet«. »Nej for fanden, du slår dem sgu ihjel,« sagde jeg. Men da det første hoved dukker op af lemmen, så slår han, og vi hører fiskeren trille ned ad trappen med et rabalder. Det tog åbenbart modet fra de andre.«

Efter fiskernes angreb samlede de fleste af besætterne sig oppe i klokkerummet, hvor det var planen at barrikadere gulvlemmen med stabler af mursten.

»På det tidspunkt var vi meget panikslagne og havde svært ved at foretage os noget,« skrev en af deltagerne siden. »Vi tog et langt reb med op i det øverste rum i tårnet, fordi vi havde en forestilling om, at vi kunne blive nødt til at klatre ud ad glughullerne.«

Besætterne kunne se en af militærets helikoptere lande i en kornmark i nærheden. En mand steg ud, og helikopteren lettede og kredede igen omkring tårnet.

»Vi dukkede os, når den holdt stille uden for lugerne, fordi vi var bange for, at der ville blive skudt fra den,« skrev Bodil Marie Nielsen. »Vi filmede og filmede stadig. Ole hang ud ad lugerne og filmede, og Jan holdt fast i ham. Claus lå stille i et hjørne. Sakse forsøgte at sove. Vi sang til befolkningen. Jeg sang en sang til min elskede helikopter og det elskede folk, som brølede op til os.«

Bodil Marie var med til at smide det sidste af det slik, som var blevet indkøbt, ned til børnene, som stod blandet med folkemængden.

»Vi så børnene gå frem for at tage slikket,« fortæller Jeffrey Nedergaard. »Men forældrene hev dem straks tilbage. »Det må I ikke røre!« Der var virkelig dårlige vibrationer. Vi begyndte at fornemme hadet.«

Klokken fem minutter i tre havde politiledelsen i Aalborg fået den første melding om, at tredive til fyrre personer var trængt ind i

kirken. Samtidig kunne man konstatere, at ingen af de jyske politideler, som var blevet bedt om at assistere, endnu var nået frem.

Tyve minutter senere kom en melding om den første sårede fra angrebet.

Politiledelsen besluttede selv at tage til Hjarndemål sammen med yderligere en gruppe kriminalbetjente, der skulle lede undersøgelserne på stedet, og det blev aftalt at mødes med politimester Bodenhoff i Østerild.

Hen ad klokken halv fire ankom de første ikkecivile betjente til kirken. De to hundeførere fra Aalborg, politiassistent Kaj Christensen og overbetjent Dyhrberg, havde haft svært ved at komme frem på grund af de mange biler, som blokerede vejen op til kirken.

Nogle af de hundredevis af mennesker på stedet forklarede betjentene, at kirken var »besat af en del unge »langhårede« personer«, der nu havde barrikaderet sig i tårnet. De kunne også konstatere, at Bent Kristensen havde fået »to kraftige flænger i ansigtet« af slag med et vandrør.

Efter at have kommunikeret over radioen med politimester Bodenhoff, der bad dem stoppe alle yderligere angreb fra »civile personer«, masede de sig med hundene forrest gennem flokken og ind i kirken. Her befandt sig et halvt hundrede mandspersoner, der alle var »meget ophidsede«.

Betjentene og deres hunde fik kirkesalen rømmet og ville derpå bevæge sig videre op på kirkeloftet, men lemmen var blokeret af bjælker, brædder og en presenning.

»Vi forsøgte flere gange at komme op til lemmen, men hver gang blev vi mødt med lange jernstænger og rør, der blev jaget ned mod os som spyd,« skrev de to betjente dagen efter i deres rapport. »Flere gange blev der også udtalt fra aktivisterne, at det var uklogt af os at søge op på loftet.«

Samtidig måtte betjentene flere gange rydde kirkerummet for civilister, der »ønskede at deltage i opgaven«.

Heller ikke Bent Kristensen ville gå glip af fortsættelsen på dramaet. Med forbindinger over højre øje og i baghovedet dukkede han igen op ved kirken. Efter på Centralsygehuset i

Bent Christensen, fiskepakkeren fra Hanstholm, efter det første møde med aktivisterne i Hjordemål Kirke. Som Bent Jernstang blev han ligeså kendt i eftertidens lokale historie som aktivisterne. Her venter han på ambulancen, der skal køre ham til behandling på Centralsygehuset i Thisted.

Thisted at have fået syet sine sår, en dyb flænge i baghovedet og en mindre alvorlig over øjet, var han vendt tilbage for at følge begivenhederne, forklarede han.

Over for kriminalpolitiet erklærede Bent Kristensen senere, at han var »fuldt ud klar over, at han ikke var sagesløs,« og at han ikke ville kræve nogen form for erstatning.

Kort efter ankom endnu et hold betjente fra Thisted. Oppe fra tårnsluggerne hørte betjentene sang, musik og råben. »Det mest benyttede tilråb var »Nazisvin«, men der blev også benyttet mange andre ukvemsord,« hed det i en rapport. »Endvidere kastede aktivisterne en del lakridspiber ned fra tårnet.«

På samme tid ankom endnu en flok fra det nye samfund, både mænd og kvinder, men deres mæglingsforsøg faldt endnu dårligere ud end det første. De forsøgte råbende at komme i kontakt med aktivisterne oppe i tårnet, ligesom de over for de forsamlede lagde afstand

til besættelsen, men deres indsats blev ikke modtaget med begejstring.

Brugsuddeler Mathiesen, der havde været med i kirken under rambukangrebet, beskrev dem således som »seks-syv personer fra Frøstruplejren, heriblandt et par piger, som råbte og vinkede til aktivisterne i tårnet.« Kirkesanger Gustav Jensen tilføjede, at »det var tydeligt, at de kendte dem i kirketårnet, eftersom de råbte til dem ved navn.«

»Det var i den foreliggende situation meget provokerende,« forklarede Erik Mathiesen, »og det resulterede da også i, at de hurtigt blev jaget bort af de tilstedeværende. De viste sig ikke senere.«

Af en politirapport fremgår det, at politiet flere gange måtte træde til for at beskytte folk fra lejren mod »publikums vrede«. De nåede dog ikke at redde en lille, midaldrende mand, som vakte folkemængdens opmærksomhed på grund af en groftstrikket, gul trøje og en

strikket kalot, og han blev grebet af en flok tilskuere og »kastet over kirkegårdsdiget mod syd«. Hans grønne ravndugspose med en kniv og diverse piller blev overgivet til politiet.

På pressefotografier fra begivenheden ses flere lejrdelegater, både kvinder og mænd, flygte fra menneskeflokkene eller væge for sig fra halvt liggende stilling.

Klokken halv fem ankom den første større deling politibetjente fra Rødhus, og de blev straks sat i gang med at holde de mange mennesker ude fra kirken.

Stemningen var nu så ophidset, at »der var stor fare for, at publikum selv ville trænge ind i kirken for at »ordne« aktivisterne, hvorfor vi flere gange måtte trænge folk tilbage,« rapporterede en af betjentene fra Rødhus. Han kunne også notere talrige våben blandt mængden, herunder kæppe og jernkæder.

»Publikum opfordrede flere gange politiet til at trække sig tilbage, så de på egen hånd kunne afstraffe aktivisterne,« fortsatte betjenten. Stemningen blev ikke roligere af, at folk i kirketårnets luger kunne skimte aktivister, der »filmede, fotograferede, sang og råbte ud over området.«

»Det var ganske åbenbart,« skrev en anden betjent, »at aktivisterne ville være blevet lynchede af lokalbefolkningen, såfremt der ikke havde været tilstrækkelige politistyrker til deres beskyttelse.«

»Især halvtreds fiskere fra Hanstholm var meget ophidsede,« hed det i en tredje politirapport, »og flere råbte højlydt op om at trænge gennem politiets afspærringer og derefter give aktivisterne klø. Men de blev holdt på afstand af vore hunde og flere kolleger.«

Klokken fem ankom politimester Bodenhoff sammen med kriminalkommissærene Buhl og Sørensen fra Aalborg, fulgt af endnu en deling betjente. I alt deltog over 120 politibetjente fra hele Jylland samt Odense i aktionen.

På dette tidspunkt var der samlet »skønsmæssigt op mod ét tusinde civilpersoner ved kirken,« skrev de to kommissærer samme aften i en rapport, »og der herskede en udpræget lynchstemning blandt dem.«

Kollegerne kunne fortælle, at besætterne havde anvendt jernrør, rafter med søm i spidserne og mursten til at hindre ordensmagten i at komme op på kirkeloftet.

Politiledelsen sikrede baglandet ved at give ordre til, at endnu to delinger politi, som var på vej, i stedet skulle køre mod Thylejren for at hindre lejrdelegater i at begive sig mod Hjørdemål.

Samtidig besluttede ledelsen at sætte et nyt angreb ind mod besætterne, denne gang med tåregasbomber. Ifølge flere avisreportager var det første gang siden Anden Verdenskrig, at politiet benyttede tåregas mod civile.

Da politibetjentene neden for trappen til kirkeloftet ikke længere kunne høre støj oppe fra loftet, bevægede et par af dem sig op ad trappen for at undersøge lemmen. Et bræt var sømmet på tværs hen over hullet i den, men publikum uden for kirken talte flere håndværkere, der tilbød både økser og save.

Snart var brættet savet over, og den første betjent kunne klatre gennem hullet og fjerne resten af barrikaderingen. Et par lange stykker rundjern var sat i spænd mellem lemmen og tagspærene.

På kirkeloftet fandt betjentene et større lager af madvarer, øl, sodavand og spiritus, foruden tæpper, soveposer, musikinstrumenter, kameraer, forstærkere og diverse radioudstyr. To korte jernrør og en to meter lang træstige med jernspids i enden blev også beslaglagt.

Fra en dør for enden af loftet var der adgang til en ganske smal trappe videre op til klokkerummet, hvor besætterne nu opholdt sig. Trappen var kun afskærmet med et spinkelt, vakkelvornet gelænder, der nogle steder forekom halvråddent, og betjentene kunne konstatere, at der fra toppen af trappen ville være udsigt til et frit fald på tyve meter ned til betongulvet.

Efter ordre fra politiledelsen affyrede betjentene ti tåregasbomber op mod klokkerummets gulv i håb om, at gassen ville sive op gennem gulvet.

Men tåregassen havde tilsyneladende ingen effekt på besætterne. Til gengæld blev selve tårnrummet fyldt med så store mængder tåregas, at det var umuligt for politiet at

En af deltagerne i Frøstrup-lejren er kommet til Hjørdemål Kirke, men får håndfast af befolkningen at vide, at han er uvelkommen. Dagen efter skriver Thisted Dagblad i den store reportage fra begivenhederne i Hjørdemål: »Det ny Samfund beklager den vending, forholdet mellem beboerne og lejren har taget med aktivisternes handling. Selv om de anholdte aktivister har boet i lejren siden starten, fastholder de øvrige tilbageværende lejrbeboere deres mangel på kendskab til planerne om kirkebesættelsen. Forberedelserne har været så omfattende, at det skulle synes utænkeligt, at ingen har haft anelse om, hvad der var i gærde«.

opholde sig i det. De udleverede beskyttelsesbriller gjorde det bare endnu mere umuligt for betjentene at se noget som helst.

For at lufte ud i rummet måtte betjentene smadre flere af ruderne i tårnet. Først efter en halv time var luften så ren, at en ekspedition kunne sendes op ad trappen mod lemmen til klokkerummet.

Øverst oppe viste det sig kun muligt at få plads til to betjente ad gangen på den spinkle trappe. Lemmen var tilsyneladende blokeret effektivt, og i stedet måtte betjentene finde en anden vej op.

Den forreste af betjentene, Børge Jespersen, fik idéen om at lave et hul i gulvet ved siden af lemmen.

Et koben og en økse måtte bringes til veje.

Rygterne om begivenhederne ved kirken havde først nået Thylejren hen mod middag. Under et økonomirådsmøde klokken halv tolv kom den mand, som passede lejrtelefonen, og fortalte, at nogle mennesker åbenbart havde forskanset sig i Hjørdemål Kirke.

Meddelelsen blev mødt med stor latter.

Manden forklarede, at det var Ritzaus Bureau, som ringede, og at de gerne ville have lejrens kommentar til besættelsen.

Ingen af de tilstedeværende kendte noget som helst til sagen, og bortset fra en bemærkning om, at det måtte være nogle på et stort lsd-trip, var der ingen kommentarer til pressen.

Senere blev lejrdeeltagerne dog via Radioavisen overbevist om, at rygterne talte sandt, og klokken to blev der indkaldt til et første fællesmøde. På mødet besluttede man at sende to mand ud til Hjørdemål Kirke for at undersøge, hvad der foregik.

Tre kvarter senere kom de to mand tilbage og forklarede, at omegnens beboere var gået totalt amok. De to mænd var blevet overfaldet, allerede inden de nåede frem til kirken, og havde fået bank. Én af dem havde under slagsmålet fået knækket en tand.

De følgende timer blev aktionen diskuteret ivrigt i lejren, og flere drog mod Hjørdemål og forsøgte sig med at mægle.

Der var flere kvinder blandt aktivisterne i Hjordemål Kirke. En af dem er her på vej ind i en bus, der fungerede som salatfad. I kirketårnet fandt politiet et velassorteret fødevarerlager, tilstrækkeligt til en 14 dage lang belejring. Provianden omfattede også vin og snaps, rapporterede den lokale avis: »En utrolig mængde effekter fyldte op i rummet. Der var filmsapparater, forevisningsapparater, båndoptager, skrivemaskiner og meget andet. Opbuddet af kostbare ting var så stort, at Thistedes politimester, Jørgen Bodenhoff, antydede muligheden af, at der foruden voldssigtelse og sigtelse for grov husfredskrænkelse også bliver tale om en tyverisigtelse«.

Den dengang attenårige Merete Papapetros husker, at hun stod ved indgangen til lejren og diskuterede med nogle vrede fiskere sammen med Nils Ufer. Han forsøgte at argumentere for, at det ikke var hele lejren, som stod bag kirkebesættelsen, men fiskerne mente, at alle i lejren havde et ansvar.

Sammen med Merete Papapetros kørte Nils Ufer derpå ud til kirken, hvor han forklarede en af de ledende politifolk, at man i lejren intet havde kendt til besættelsesplanen.

»Jeg forstår godt, at naboerne er skidegale,« sagde Nils Ufer og meddelte, at man kort efter ville holde et fællesmøde om sagen.

Ufer talte også med nogle af de lokale, som »alle gav udtryk for en stærkt lidenskabelig harme, som viste, at man i dette tilfælde havde trådt dem over den allerømmeste tå – deres kirke og deres præst. Den slags tæller i en egn, som er præget af en dyb og særlig tilknytning til kirken.«

Merete Papapetros mærkede vreden i luften. »Jeg tror godt, de kunne have fundet på at brænde hele lejren af. Det var meget voldsomt.«

Ifølge Merete Papapetros fik hun og Ufer af politiet lov til at gå ind i kirken for at forsøge at få besætterne til at forlade den. De

argumenterede med, at aktivisterne måtte vise solidaritet med de andre lejrdeleger, men måtte gå med uforrettet sag.

Mikael Hagen husker, at det på et fællesmøde ved femtiden stod klart, at det var kredsen omkring Peter Louis-Jensen, som stod bag besættelsen.

Nogle mente, at aktionen var aldeles uforståelig, og at mødet burde erklære sin entydige afstandtagen. Andre fremførte, at Eks-Skole-kunstnerne tidligere havde lavet svært forståelige aktioner, men at de havde vist sig at være progressive. Derfor var det uklogt blot at fordømme aktionen, og man skulle hellere forklare lokalbefolkningen, at lejren som sådan ikke havde haft kendskab til besættelsen på forhånd og altså heller ikke havde kunnet standse den.

»Vi fornemmede klart, at lejren var kommet i en meget alvorlig situation,« fortæller Mikael Hagen i dag. »Det var uendelig svært, ja, umuligt for lejrdelegerne at vurdere de religiøse følelser i en fattig, vestjysk egn, hvor Indre Mission havde et godt tag i befolkningen. En massiv hadbølge ville utvivlsomt ramme Thy lejren.«

Nils Ufer argumenterede for, at hensynet til naboerne og fiskerne fra Hanstholm talte for, at man lagde alle religiøse og politiske overvejelser til side og fremhævede det gode forhold til egnen. Med Ufer som skribent lykkedes det at sammenfatte en erklæring, og Mikael Hagen påtog sig opgaven med at tage ud til Hjørdemål Kirke for at læse den op.

Da fællesmødet opløstes, viste det sig, at to politidelinger var ankommet til hovedvejen ud for lejren, hvor de gik i gang med at afspærre alle til- og frakørselsveje for at forhindre folk i at tage til Hjørdemål.

En gruppe lejrbeboere bad om at tale med politiledelsen og spurgte, hvad der var formålet med afspærringen. Politifolkene forklarede, at de blot ville opretholde ro og orden. Derefter læste en af beboerne den erklæring højt, som lejrdelegerne netop havde vedtaget.

Kort efter ankom Mikael Hagen med bil til Hjørdemål Kirke. Han henvendte sig straks til

politimester Bodenhoff og fik lov til at læse fællesmødets erklæring op.

»Sommerlejren i Frøstrup har siden sin start bestræbt sig på at opretholde et godt forhold til alle naboer på egnen,« læste Mikael Hagen. »I anledning af, at en gruppe aktivister, der bor i lejren, har forskanset sig i Hjørdemål Kirke og herunder har pådraget sig befolkningens vrede, udtaler fællesmødet, at lejrens beboere intet kendskab har til aktionen og dens formål, samt at lejren ikke står bag den.«

»Vi rydder lejren bagefter,« råbte en tilskuer.

»Jamen, vi kan da ikke tage ansvaret for en enkelt gruppes handlinger!« svarede Mikael Hagen.

»Når I har samlet sådan en bærme i lejren, så må I også tage ansvaret for den.«

Oplæsningen blev kun mødt med vrede tilråb fra menneskemængden, noterede politiet.

»Folk buhede ad mig og var meget utilfredse,« fortæller Mikael Hagen. »Derfor brød jeg løftet til fællesmødet om ikke bare at fordømme aktionen og sagde, at »vi helt sikkert ville have standset besættelsen, hvis vi havde vidst noget om den på forhånd.« Men uanset hvad jeg sagde, var stemningen meget fjendsk. Også oppe fra kirketårnet lød der mishagsytringer. Da jeg havde set, hvor voldeligt nogle af de andre lejrdeleger var blevet behandlet, var jeg glad for at blive ledsaget hen til min bil af et par betjente.«

Eller som det hed i en politirapport: »For at beskytte ham mod publikum måtte han ledsages fra stedet af flere politifolk.«

Lokalbefolkningens syn på Thy lejren var på ingen måde blevet mildnet, kunne også politiet rapportere:

»Den stedlige befolkning udtalte meget kraftigt deres mishag med myndighedernes holdning over for Frøstrup lejren og dennes beboere. De udtalte, at såfremt myndighederne ikke sørgede for fjernelse af lejren, så ville de selv brænde den af.«

Øverst på trappen i kirketårnet var det lykkedes den forreste betjent, Børge Jespersen, at få lavet et lille hul i gulvet op til klokkerummet.

Gennem hullet blev affyret endnu en tåregasbombe.

Oppe i tårnrummet lykkedes det imidlertid en af besætterne at få fat i tåregasbomben og smide den ud ad et af glughullerne, hvorefter den eksploderede i menneskemængden neden for tårnet.

Børge Jespersen fortsatte med at lave hullet større, og efter at have brækket et par gulvbrædder til side med købet, syntes det muligt, at en mand kunne klemme sig op gennem hullet.

»Som betjent står man nogle gange i situationer, hvor man bagefter om natten kan tænke, at man måske nok handlede med livet som indsats. Men i øjeblikket er man fyldt af adrenalin og tænker krystalklart, at der kun er én ting at gøre,« fortæller Børge Jespersen i dag.

Den dengang 34-årige hundefører Børge Jespersen, der til daglig arbejdede på politistationen i Hjørring, havde sammen med sin hund været til det såkaldte udrustningskursus i Rødhus, da alle betjente på kurset blev udkommanderet til Hjørring.

Den aalborgensiske politimester Nyborg, der var chef for det nordjyske politi, havde blandt betjentene ry for at være en særdeles handlekraftig chef. »Han blev jo kendt for at sige »Skyd først, spørg bagefter,« som Børge

Jespersen forklarer. Til gengæld blev politimester Bodenhoff, der havde kommandoen ved kirken, opfattet som mere forsigtig.

»Det hele trak ud ad Pommern til. Som om ingen rigtig kunne finde ud af at tage en beslutning,« husker Børge Jespersen. »Men erfaringen er, at jo længere en krig trækker ud, jo sværere er den at vinde. Så vi følte et stort behov for at handle.«

Oppe fra klokkerummet hørte Børge Jespersen besætterne råbe, at der lå stablet hundrede mursten i tårnrummet, som risikerede at falde ned i hovedet på betjentene. Gennem åbningen i gulvet kunne han skimte to eller tre skikkelser bagerst i tårnrummet.

»Jeg traf en hurtig beslutning om at benytte overraskelsesmomentet og komme op i en fart.«

Børge Jespersen sprang hen mod åbningen og fik fat i kanten.

Mens han hang i armene tyve meter over betongulvet, ramte en mursten hans venstre hånd. Den næste mursten strejfede hans venstre arm.

Endnu et par mursten røg ned gennem åbningen og faldt tæt ved de betjente, der befandt sig på vej op ad den spinkle trappe, inden de ramte betongulvet langt under dem og knustes.

fra det gamle album

Dette billede af elever i Nors Kirkeby Skole er fra Jenny Larsen, Taborvej 10, Nors, som oplyser: Det er formentlig fra 1910, da min far, Olaf Christensen, Hinding, er med på det. Han står i bageste række nr. 6. Nr. 1 i bageste række er Holger Vestergaard. Nr. 8 Chr. Pedersen. Til venstre står lærer Jensen. I næst nederste række er nr. 5 Anders Frøkjær, Skibstedgård.

Dette billede fra Nors Kirkeby Skole 1946 er fra Jenny Larsen, der står som nr. otte i midterste række. Bagste række fra venstre: ? Gasberg, Kaj Stensgaard, Anker Søe, Ove Saugbjerg, Bent Johansen og en hollandsk dreng, Arne Thomsen, Lis Yde.

Næste række fra oven ? Gasberg, Arne Enevoldsen, Knud Børge Ravnholdt, Chr. Kloster, Anna Lis Vestergaard, Ingrid Møller, Gudrun Pedersen, Grethe Agesen, en ferie pige.

Næste række: Herluf Svendsen, Peter Sørensen, en feriedreng hos lærer Olsens, Jens Vestergaard, Harald Vestergaard, Gudrun Gregersen, Ella Yde, Jenny Larsen (Christensen), Anders Kloster, lærer William Olsen med John.

Næste række: Bente Sørensen, Grethe og Jenny Gregersen (tvillinger), Grethe Bækgaard (datter af sognepræsten), Eva Thorhauge, Inga Yde, Grethe Thorhauge, Lis Søe, Irene Andersen, Karen Margrethe Andersen, fru lærer Olsen med Vagn.

Forreste række: Svend Søe, Knud Erik Bækgaard, Richard Hove, Georg Søe, ? Gregersen, Harald Hove, Karl Emil Frostholm, ? Gregersen.

Fra Hans Møller i Skanderborg kom sidste år et billede fra 50 års fødselsdag på Koustrup Mølle 1962. I år har han sendt dette billede af elever i Thisted Gymnasiums 3. mx 1974.

Bagerst fra venstre: Karsten Ulrik Vilsbøl Nielsen, Vester Vandet, Erik Schwensen, Thisted, Ulrik Stærbo (Jensen), Thisted, Thomas Kappel Jensen, Hillerslev, Doris Anette Roed Otte (Jakobsen), Thisted, Finn Villadsen, Skjoldborg, Claus Krogh, Koldby, Niels Stoktoft Overgaard, Koldby.

Midterste række: Ruth Christensen (Skaarup), Vester Vandet, Lis Vestergaard Larsen (Hansen), Thisted, Johanne Nicolajsen, Sønderhå, Ida Bundgaard (Jakobsen), Gærup, John Plet, Thisted, Poul Præstgaard, Snedsted, Mogens Aas Hull Kristensen, Thisted, Levin Kielsgaard Nielsen, Kallerup, Bjarne Alstrup, Villerup

Forrest: Niels Nørgaard Nielsen, Thisted, Hans Chr. Møller, Sønderhå, Christian Brix Søndergaard, Thisted, Ejgild Sørensen, Thisted, Ivan Mikkelsen, Thisted og Knud Erik Kristensen – som også var fotograf – med selvudløser, Thisted.

Billedet er taget udenfor det gamle gymnasium i Munkegade. Årgang 1974 var sidste studenterårgang fra Munkegade. Busten forestiller N. V. Müller (d. 1903). Han var rektor for den første realskole i Thisted og blev senere professor og undervisningsinspektør for alle landets realskoler. Busten findes ikke mere foran det gamle Gymnasium.

16 børn blev født på en landejendom i Hovsør. Faderen var Anders Enevoldsen Nielsen (Møller) født 1881, moderen Tine Møller Nielsen (Tange) født 1889. Anders Enevoldsen Nielsen døde i 1946. Dette familiebil-
 lede med børn og svigerbørn blev taget på Østerild Kro i 1964, da Tine Møller Nielsen fyldte 75 år. Bille-
 det er modtaget fra den næst yngste datter, Inger Josefsen, der bor Dr. Louisegade 4 i Thisted. Hun sidde
 i hvid kjole i midten ved siden af sin mor. Til højre den yngste datter Grete. Inger Josefsen har givet disse
 oplysninger om de 16 børn:

Jens Møller Nielsen, kone Rigmor Kristoffersen, boede på Overballegård, 4 børn.

Kristian Tange Nielsen, Ballegård, Østerild, ugift. Viggo Møller Nielsen, gift med Edehl, fire børn boede
 flere steder.

Karl Møller Nielsen mistede livet som 20-årig på grund af en vild tyr, var fodermester på Fyn.

Svend Møller Nielsen, gift to gange, Anna blev mor til Henning, 2. gang med Katrine.

Elna Møller Nielsen, gift med Søren Vangsgård Dybdahl, boede i Ejerslev, to piger.

Maren Møller Nielsen druknede som 19-årig.

Astrid Møller Nielsen, gift med Poul Hove, tre drenge, boede i Vandet.

Aage Møller Nielsen, gift med Karen, to børn, boede i Skårup.

Anna Møller Nielsen, gift med Anders Kjær, to børn, boede i Hillerslev.

Albert Møller Nielsen, ugift landmand, handelsmand, boede på Sennels Hede.

Grete Møller Nielsen, gift med landmand Erik Hummelgård, tre børn, boede i Voel ved Silkeborg.

Inger Møller Nielsen, gift med chauffør Svend Josefsen, tre børn, boede på Agertoften.

To af de 16 børn er stadig i live. Det er foruden Inge Josefsen i Thisted, hendes søster Grete, der bor i Silke-
 borg. Endvidere blev der i hjemmet i Hovsør født trillinger, men de levede kun kort tid.

Dette billede har titlen Fiskerirejsen 1951. Beboere i Vangså og Klitmøller tog initiativ til en rejse til Esbjerg. Billedet er fra Curt Eyvind Dahlberg, Bredlundvej, Frøstrup, med følgende tekst:

1. Chr. Peter Nielsen, født 3/9 1902 i Vangsaan. Død 2/11 1954. Bror til Anders Nielsen og ejer eller med-ejer af fiskerbåden Neptun, Klitmøller.
2. Anders Nielsen, født 4/4 1898 i Vangsaan. Bror til Chr. Peter Nielsen. Sammen med sin broder Christian Meilsøe Nielsen ejer af fiskerbåden Thabor, Klitmøller.
3. Magda Nielsen, født 9/3 1914 i Vangsaan. Død i januar 2000. Gift med Anders Nielsen.
4. Anna Kristensen. Vist nok Vangsaan.
5. Kristian Kristensen. Vist nok Vangsaan.
6. Dagny Nystrup Jensen, Vangsaan
7. ? Nystrup Jensen, Vangsaan
8. Mathilde Josefsen, Vangsaan. Ikke helt sikker.
9. Søren Josefsen, Vangsaan. Ikke helt sikker.

Anders Nielsen og Magda blev gift i Vangsaan i 1936-37. I 1942 flyttede de til Klitmøller. Det sidste år i Vangsaan boede de til leje. De rev selv deres hus ned i Vangsaan og kørte murstenene til Klitmøller, hvor de byggede hus på Ørhagevej 92. Magda og Anders Nielsen er begravet i Klitmøller

Dette billede fra Vangså Skole kom fra Jette Andersen, Vangsaa Arkiv, og var på side 44 i JUL i THY sidste år med en del navne. Fra Richard Nystrup Larsen, Tjørnevej 1, 3070 Snekkersten, er indlobet følgende supplement:

2. række nr. 4 fra venstre ved siden af pigen i den hvide kjole må være min mor, Christa Amalie Nystrup Grønkjær, født 29. januar 1917. Nr. 1 fra venstre i 3. række er Anna Ernestine Nystrup Hansen, der blev gift med førstelærer J. C. Frank, Gl. Skørping, og mor til Thyra Frank, der blev født 10. maj 1952 i Gl. Skørping. Thyra Frank blev leder af plejehjemmet LOTTE på Frederiksberg og gik ind i politik. Hun er valgt til folketinget for Liberal Alliance. Billedet havde Jette fået fra Niels Frank.

Dette billede af ansatte på Thisted Andels Svineslagteri omkring 1950 er kommet fra Morten Andersen, Grønningen 13 i Thisted, med følgende oplysninger: Siddende fra venstre i forreste række: maskinmester Steffanus Jeppesen, ekspedient Chr. Leth, Johannes Larsen, Charles Larsen, Niels Malle, Johannes Harbo, Jens Olivarius Andersen, Iver Christensen (pølsemaker).

2. række fra venstre: Niels Chr. Svankjær, Svend Jensen, (senere ejer af Kødbørsen på Nytorv), pølsemester Erik Poulsen, slagtemester Larsen, Gade (søn af gartner Oluf Gade; Nørre Alle), senere Sharfeldt, ? Visby Sørensen, Henny Styrbæcht Jensen.

3. række fra venstre: Poul Poulsen, Henny Thøgersen (datter af slagtemester Thøgersen), frk. Vestergaard, Sofus Sørensen, Georg Jørgensen, Holger Landbo, Knud Odgaard, Henny Christensen, Christen Nielsen, Anker Skaarup, Tage (bydreng), Ejnar Larsen (kontorbud).

4. række: Ejnar Würtzen, Karl Otto Tøttrup, ? Erling eller Heine Christensen, ?, Christian Andersen, Peter Olsen, Viktor Andersen ? Karl Christensen, Munkholm, Chr. Poulsen (tømrer) Jens Skaarup

Bagste række: Poul, Ib Skaarup, Anders Larsen, Holger Andersen (søn af slagtemester Andersen) ? Østergaard, Lars Kold Nielsen ? fyrbøder Søgaard, Tage Jensen, Erling Odgaard, Jens Bak fra Østerild.. Billedet er taget foran den gamle kontorbygning. I stueetagen var der slagteriudsalg.

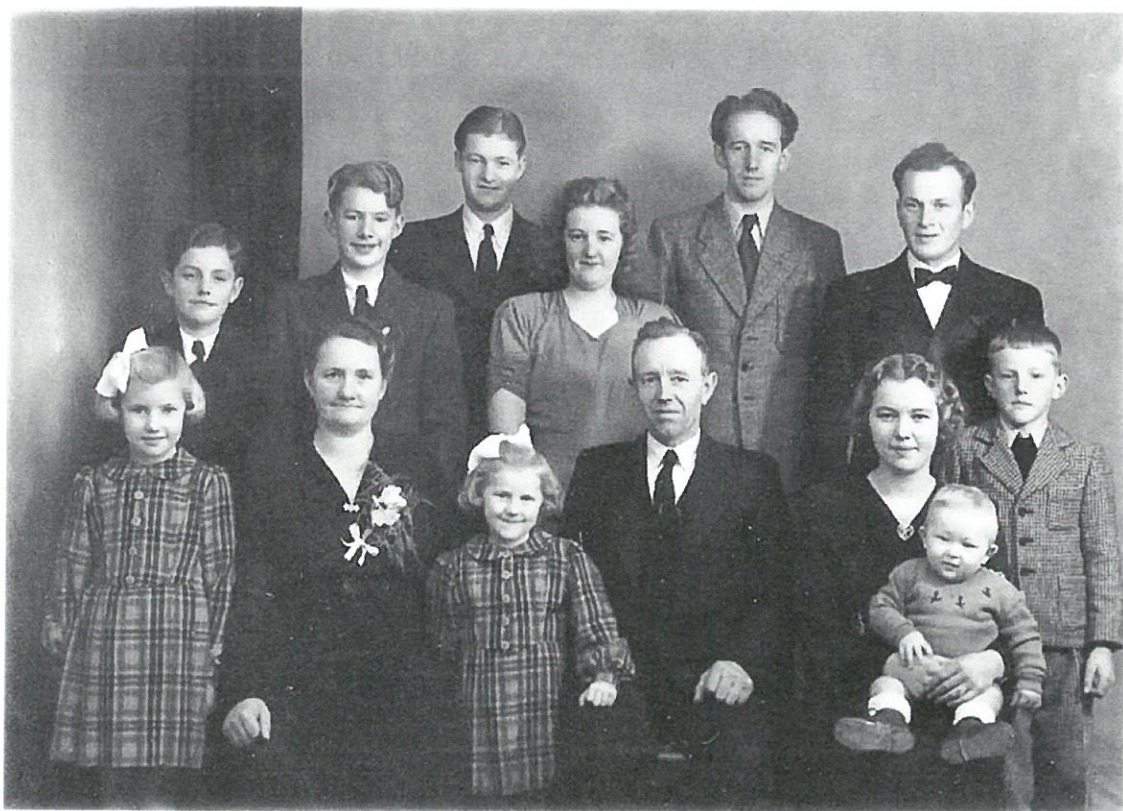
Fra Paris har Ingrid Moulhierac sendt et brev med to billeder fra Thisted Realskole. Hun skriver, at hun blandt sin mors billeder har fundet to, som måske har interesse for Jul i Thy, »som jeg altid er meget glad for at modtage,« følger hun til.

Dette billede er fra Thisted Realskoles 25 års jubilæum i 1956. På bagsiden er anført følgende navne: Pretzman, Kamma, Henning, Ragnhild, lærer Skov, Hans Smith, Kami ?, Sigrid, Hvid, Ester Poulsen, Marie, Valdemar, Tot, Ida Teu ?, Grete, Niels Vestergaard, Ivar Nielsen.

Ingrid Moulierac i Paris har blandt sin mors billeder også fundet dette, der er fra Thisted Realskoles 50 års jubilæum 1981. På bagsiden af billedet er sat et kryds og navnet Grete Busk. Det kan være den lyse pige i højre side. Ud for midten i forreste række er sat et kryds og navnet Ingrid Rask.

Så vidt den gamle redaktør af Jul i Thy husker, blev en datter af installatør Busk gift og bosat i Paris. Gamle realskoleelever kan måske hjælpe med flere navne.

Øverst: Magda og muremester Carl Munkholm's sølobryllup den 10. november 1947.

På billedet ses øverst fra venstre: Kristen, Herluf, Egon (senere direktør for Hassing-Villerslev Sparekasse), Asta, Børge, Svend, som var svigersøn i familien og gift med Ester.

2. række fra venstre: Stinne, sølvbruden Magda, Else, sølvgommen Carl, Ester (gift med Svend), John (barnebarn) og Knud. Billedet er taget af Bang, Hørdum.

Nederst: Juletræspyntning d. 23. december 1952.

På billedet ses muremester Carl Munkholm, Hørdum, sammen med datteren Asta og sønnen Herluf, der havde juleorlov fra artillerietssergenskolen i Ringsted.

At Carl var med til at pynte et juletræ, ja det er et særtilfælde! Billedet er taget af Magda Munkholm. Carl var ikke meget for husholdning; det var mænd af årgang ikke 1895. Nytårsaften blev årets juletræ tændt for sidste gang.

Umiddelbart efter Hellig tre Konge blev juletræet hugget til kvas og brændt.

Henning Kjeldgaard, Islandsvej 25-4, 7700 Thisted, har tidligere sendt billeder med tilknytning til familie i Argentina. I år har han sendt to billeder fra Sennels med bemærkningen:

De viser en tid, hvor landbrug ikke var fabrikker for fødevarer, men små hjem, hvor forældrene havde tid til at have børnene med i det daglige arbejde

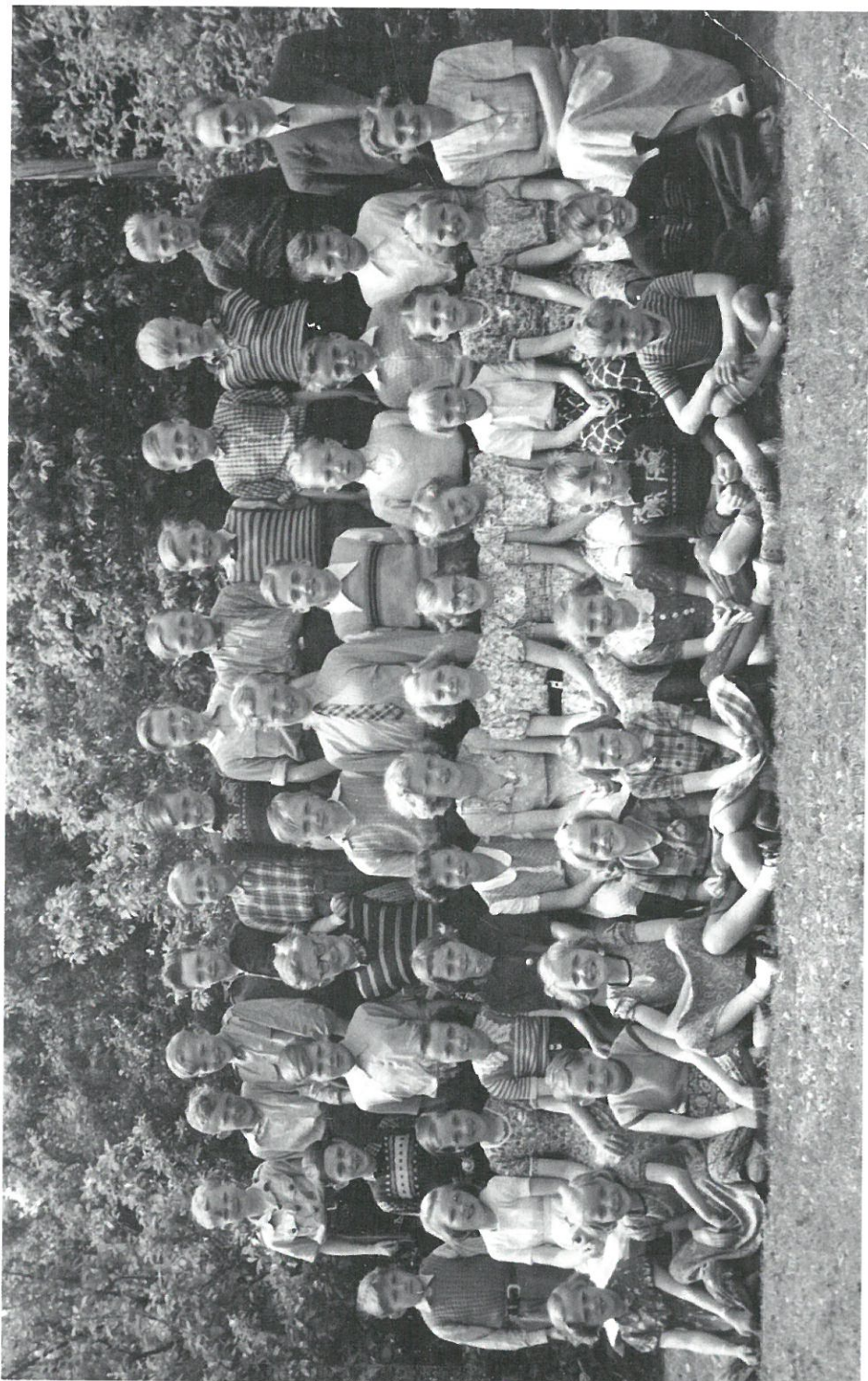
Øverst:

Marie Kjeldgaard, født Sunesen, med sønnen Henning.

Nederst til venstre:

Peter Kjeldgaard med sønnen Henning.

Skolebilledet fra Visby ca. 1948 er fra Poul Poulsen, Vorupør. Registreret hos Jette Andersen i Vangsaa Arkiv med følgende oplysninger:

I bageste række fra venstre er nr. 5 Jørgen Nielsen. Resten er ukendt.

2. række fra venstre: en ukendt, Erik Østergaard, Erik Paaske, Hans Nielsen, Georg Leed, Knud Ambby, Jens Jørgen Hedegaard, Peter Sørensøn, Mogens Østergaard, Poul Poulsen, lærer Bjarne Riis.

3 række fra venstre: nr. 5 Erna Jensen, nr. 6 Karen Nielsen, nr. 10 Bodil Gramstrup, nr. 11 Lillian Østergaard, fru Riis.

Alle i forreste række er ukendt.

Skjoldborg Skoles fire ældste årgange i skoleåret 1959-60. Navnene er indsamlet af Anna Mouritsen, Møgelvej 104, og billedet er indsendt af Ejner Frøkjær, Gyveløenget 96, 7730 Hanstholm.

Forrest fra venstre: Hans Chr. Jeppesen, Mourits Dahl Hansen, Ejner Frøkjær Pedersen, Knud Erik Nielsen, Henning Jespersen, Egon Harkjær Andersen, Preben Kiølsgaard, Christian Richard Villadsen, Jan Lausten, Niels Egon Skindhøj Pedersen, Nis Fønns Bach, Jens Chr. Nielsen, Hans Jørgen Hedegaard.

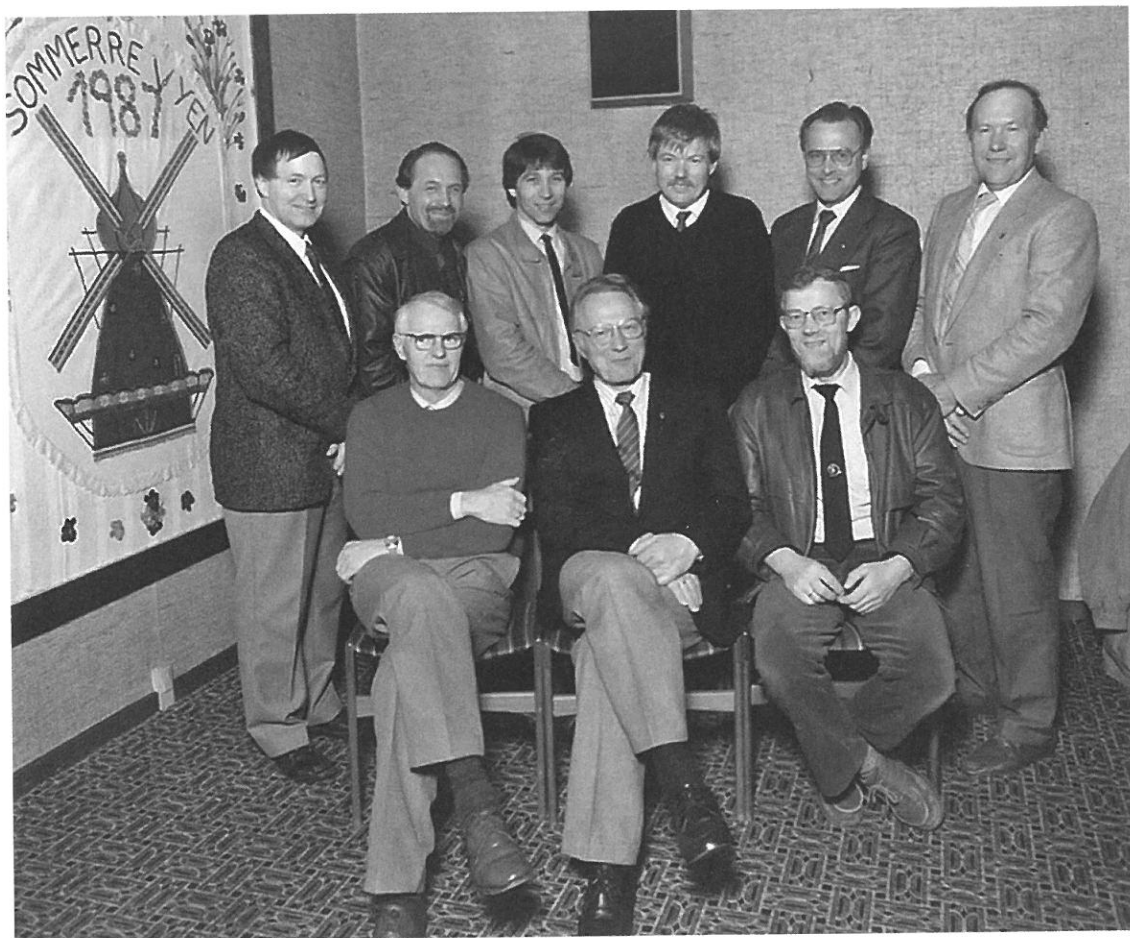
2. række fra: Chresten Krabbe, Else Marie Grøttersen, Nora Hornstrup, Karen Marie Nielsen, Jenny Hedegaard, Inger Lausten, Irma Fuglsang, Mona Lundberg, Laila Hansen, Bodil Wang Nielsen, Ingrid Nordensgaard, Jette Bellelaug, Åse Christensen, Mary Gade, Conny Harkjær Andersen.

3. række fra: Førstelærer Karl Boesen, lærer Kr. Østergaard, Karen Kiølsgaard, Aase Kjær Sørensen, Erna Mikkelsen, Asta Pedersen, Anne Grethe Gade, Kirsten Kristensen (Mikkelsen), Nora Thomsen, Gerda Sørensen, Rosa Henriksen, Sonja Bakke, Bodil Gade, Anna Bojer Thomsen, Karen Margrethe Frimor, Karen Villadsen, Anne Grete Lausten, lærer Anna Vestergaard, lærer Inger Rask.

4. række fra: Karl Kr. Kjær Sørensen, Thomas Kjærgård Boesen, Ernufrid Pedersen, Asger Skindhøj, Pedersen, Børge Hornstrup, Verner Thomsen, Kurt Fønns Bach, Leif Dahlgaard, Svend Legård, Villy Poulsen, Kaj Kristiansen, Tage Kirk, Anders Hornstrup, Jens Møller Poulsen, Asger Amby Jensen, Ove Thomsen, Jørgen Aggerholm.

Elever i Ræhr Skole ca. 1920. Billedet er fra Aase Winther, Klitmøller, med følgende oplysninger:
 Yderst til højre lærerparret Hr. og fru Maren Thinggaard. Bageste række ukendte. 2. række fra venstre nr. 6 Kristian Poulsen. 3. række ukendte. 4. række fra venstre nr. 3 Margrethe Christensen, født 1910, nr. 11 Lise Christensen, født 1911. Drengen yderst til venstre i lys skjorte er Thomas Oddershede

Billedet her viser foreningen Thylands Radios første bestyrelse – foreningen som stod bag Radio Thy, der var i luften i årene 1986 til 2002. Som medlemmer kunne kun optages foreninger og organisationer. Fra venstre ses stående Kaj Kristensen, (senere borgmester i Thisted), Finn Gade,, Anton Thorup, Hans Kanstrup, Knud Kold Mikkelsen, Jens Godiksen. Siddende foran: Folmer Frank, Erik A. Lauridsen (formand), Harry Hjaltelin (daværende medlem af Viborg Amtsråd).

Dette billede af familien Gegeresen i Tved er taget i 1922. Lars Christian Gregersen var født 2. februar 1864 i ejendommen Søborg i Bjerre i Visgø Sogn. Han blev 4. november 1887 viet i Nors til Ane Kirstine Andersen, født 17. februar i Vorring i Nors Sogn. Han blev smed og overtog en smedie i Tved. Til ejendommen hørte klitbakker, som han dyrkede op, og han modtog i 1922 Foreningen af Jydske Landboforeningers sølvmedalje. I bageste række fra venstre ses Anton, f. 16. januar 1888, Gregers Christian Ejler f. 1895, Otto, f. 1901. Midterste række: Anders Christian, f. 1903, Dortha Marie, f. 1890, Anine Kirstine, f. 1891, Ane Margrethe f. 1899, Kristen Neergaard Gregersen, f. 1897. Forreste række: Martinu, f. 1905, Lars Chr. Gregersen og ægtefællen Ane Kirstine, Elna Marie f. 1908. En søn, Anders Christian, døde i 1890, kun fem dage gammel.

Sønnen Anton overtog smedien i Tved. Anders Christian blev sømand, og sejlede som matros på danske skibe. Han druknede ved Lysekil i Sverige i 1924. Lars Gregersen mistede sin kone i 1935. Derefter boede han først hos en datter, der var gift med Chr. Horsfeldt i Nors. Senere hos en anden datter, gift med Karl Markussen i Tved. Billedet er fra Richard Markussen i Tved.

De blev konfirmeret i Sjørring 26. marts 1950

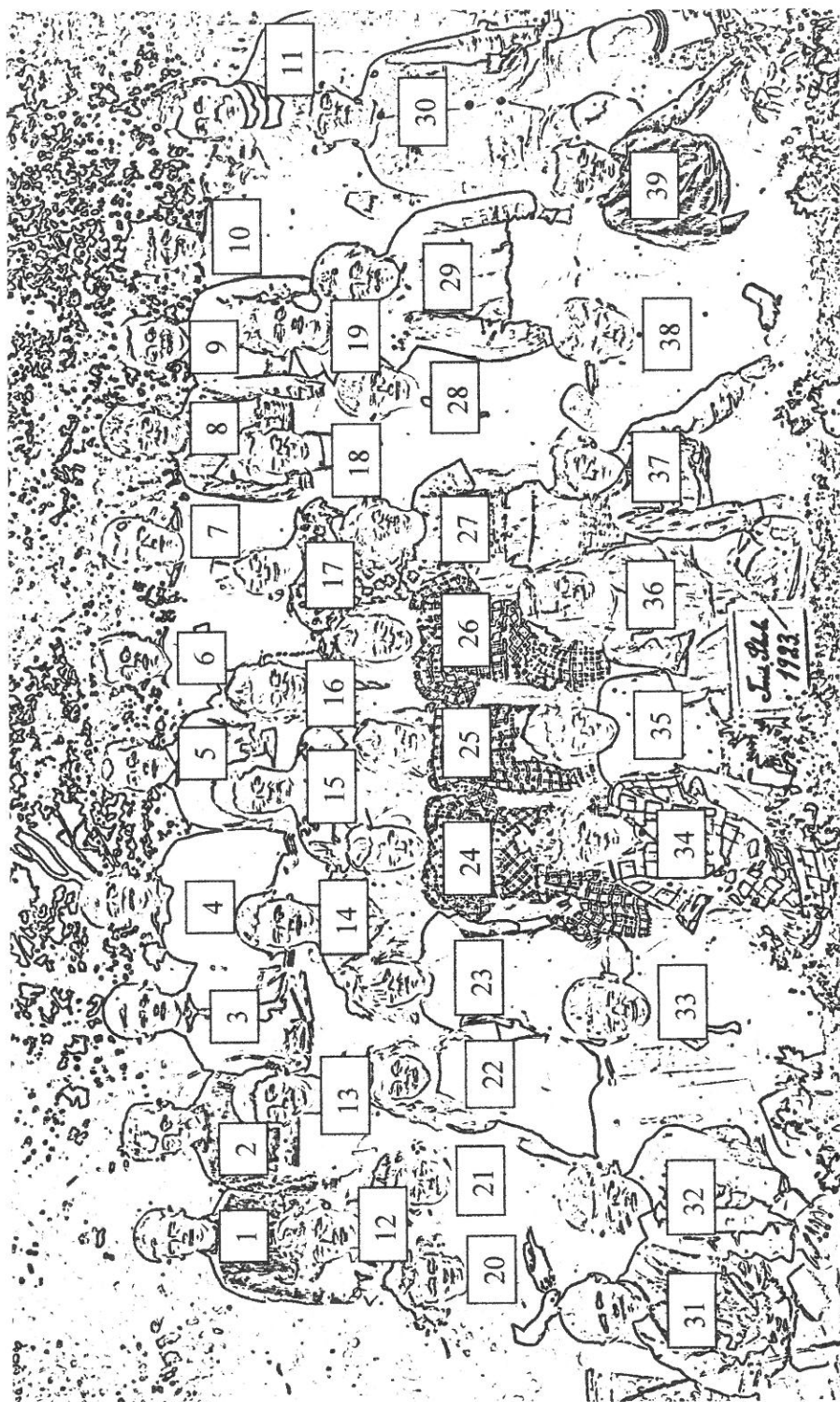
Foran fra venstre: Petra Søgaard Andersen, Sjørring, Bodil Hedegaard Jensen, Dollerup, Inga Elisabeth Jensen, Sjørring, Annelise Vestergaard Jensen, Sjørring, Elly Margrethe Malle, Sjørring, Sognepræst Georg Westh, Erna Louise Christensen, Sjørring, Anna Mathea Pedersen, Sjørring, Jenny Marie Christensen, Sperring, Rosa Annelise Hede, Sjørring.

2. række fra venstre: ukendt, Verner Skaarup, Sjørring, Egon Thomsen, Sjørring, Ove Marquartsen, Sperring, Niels Kristian Brix Nielsen, Sjørring, Henning Emil Vestergaard, Sjørring, Gunnar Haarhøj Malle, Sperring.

3. række fra venstre: Karl Jensen Hangaard, Thorsted, Kjærgaard Søndergaard, Thorsted, Knud Erik Overgaard Kristensen, Sperring, Carl Ejner Andersen, Sperring. Oplysninger modtaget af Ester Rødbro, Sjørring og Niels Kristian Brix Nielsen, Sjørring.

Dette billede af elever i Toed Skole årgang 1923 er indsendt af Helga Bunk, Vestertorv 4, Thisted. Hun var fra Smedegård og kunne huske næsten alle navne: 1. Peter Nielsen, 2. Albert, 3. Kristian Gasberg, 4. Jens Nielsen, 5. Alfred Andersen, 6. Johannes Kristensen, 7. Anders Kristensen, 8. Martin Carstensen, 9. Hjalmar Andersen, 10. Jens Gasberg, 11. Lærer Soenstrup, 12. Ukendt, 13. Johannes, 14. Karen Carstensen, 15. Jenny Andersen, 16. Karen, 17. Agnes Sørensen, 18. Gerda Nielsen, 19. Sinne Gasberg, 20. Johanne Soenstrup, 21. Karen Soenstrup, 22. Helga Andersen, 23. Lis Kristensen, 24. Sigrid Nielsen, 25. Jenny Nielsen, 26. Elga Nielsen, 27. Magda Nielsen, 28. Svend Nielsen, 29. Ukendt, 30. Johannes Nørgaard, 31. Charles, 32. Kristian Nielsen, 33. Hans Nielsen, 34. Margrethe Gregersen, 35. Elisabeth Kirkegaard, 36. Margrethe Kristensen, 37. Svend Kristensen, 38. Knud, 39. Alfred Gregersen.

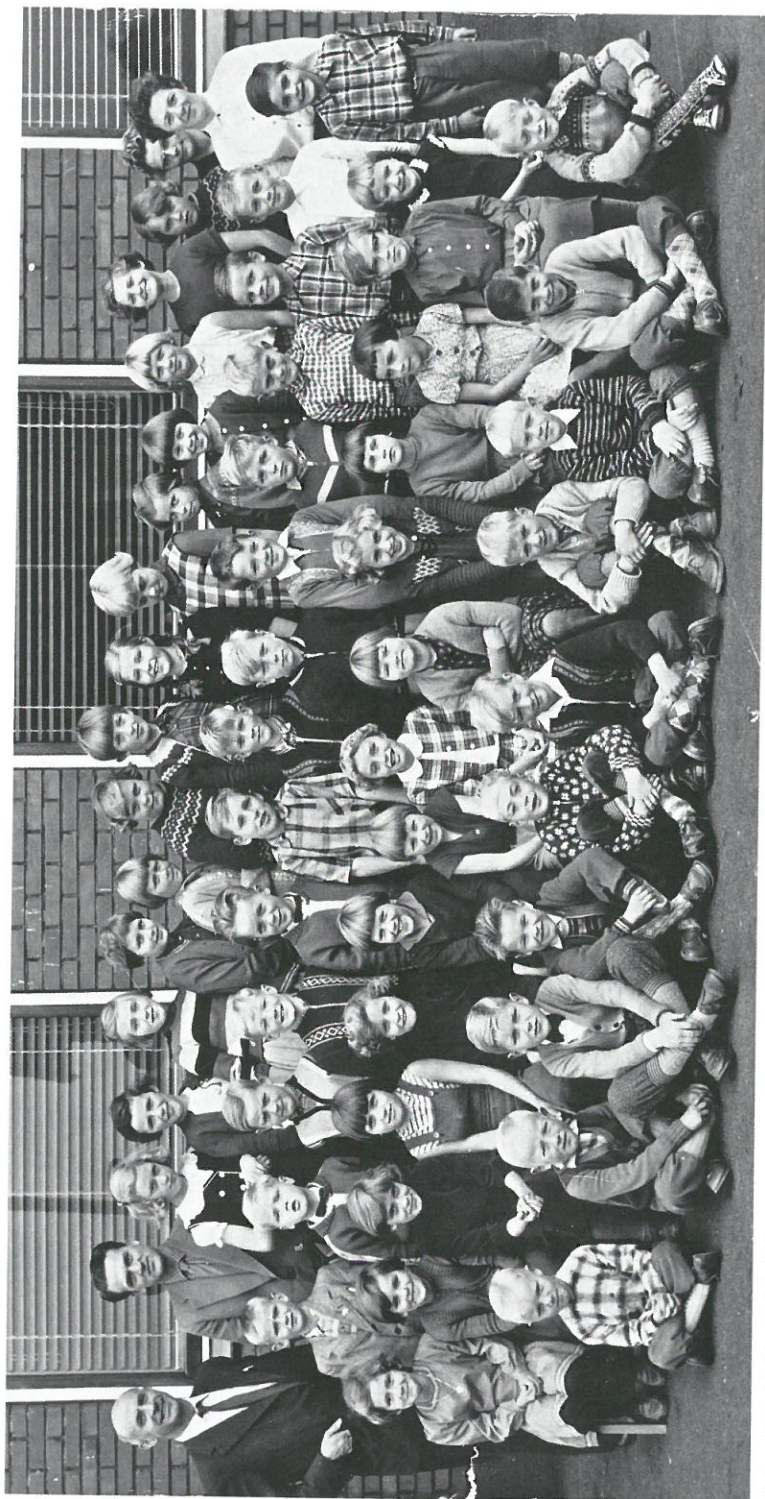

Foto af Skjoldborg Skole's tre yngste årgange i skoleåret 1959/1960. Navnene er indsamlet af Ellen Frøkjær, Vesterhøven 6, 7950 Erslev og indsendt af Ejner Frøkjær, Gyreløøngt 96, 7730 Hamsthholm.

Forrest fra venstre: Harry Sørensen, Egon Sørensen, Egon Bojer Thomsen, Poul Erik Lund, Normann Pedersen, Niels Erik Holm Pedersen, Svend Åge Nielsen, Niels Egon Thomsen, Leo Thomsen, Jens Kristian Poulsen.

2. række f. v.: Eva Guldhammer Olsen, Hanne Nielsen, Inge Nielsen, Laila Gade, Else Nielsen, Betty Christensen, Karen Poulsen, Conny Amby Jensen, Ruth Kristiansen, Sonja Søgaard Andersen, Vera Andersen, Astrid Frøkjær Pedersen, Amy Skindhøj Pedersen, Tove Pedersen.

3. række f. v.: Niels Yde, Jens Ole Villadsen, Jens Jørgen Legaard, Bjarne Villadsen, Hans Erik Villadsen, Henning Poulsen, Thor-kild Holm Pedersen, Bent Greve, Henning Josefsen, Peter Poulsen, Ejner Immersen, Svend Aage Jespersen, Ole Christensen, Hans Jespersen.

4. række f. v.: Førstelærer Karl Boesen, lærer Kristian Østergaard, Ragnhild Mikkelsen, Ellen Frøkjær Pedersen, Birthe Thomsen, Karen Margrethe Hornstrup, Ellen Pilgaard, Ellen Jensen, Rie Pedersen, Sys Dahl Hansen, Anne Margrethe Legaard, Anna Kristensen, Jette Sørensen, Tove Jensen, Herdis Olsen, Gerda Jensen, lærer Inger Rask, lærer Anna Vestergaard.

Det ny album

I forbindelse med lukning af Stagstrup og Skjoldborg skole den 1. august 2011, blev der afholdt DEN SIDSTE KLASSEFEST. Festen blev holdt den 17. september 2011 i Snedsted Hallen.

Fra Skjoldborg skole var der 10 »gamle« elever mødt op, årgang 44-45.

Stående fra venstre: Svend Åge Nielsen, Ursula Madsen, Per Pedersen, Jørgen Pedersen, Eva Dissing, Erik Sørensen og Inga Floutrup. Siddende: Elisabeth Dahl-Hansen.

Jørgen Pedersen og Thomas Boesen var også med til festen, men desværre ikke med på billedet.

Billedet er indsendt af Inga Floutrup.

Guldkonfirmander fra Tømmerby Kirke 2012. Pigerne og drengene, som blev konfirmeret i Tømmerby Kirke i 1962 har været samlet til 50 års jubilæum lørdag d. 31. marts 2012.

Nederst fra venstre: Bente Sørensen (f. Kristensen), Lene Salling, Jette Mikkelsen (f. Pedersen), Tove Josefsen (f. Hegglund), Tove Jensen (f. Førby) og Krista Nielsen (f. Jørgensen).

Øverst fra venstre: Bent Bundgaard, Ove Jensen, Henning Bjørndal Sørensen, Kirstine Krogsgaard, Ulla Sloth (f. Svaneborg Sørensen), Knud Kristensen, Carl Nørsgaard og Hardy Kristensen. Foto: Ange Pedersen.

Guldkonfirmander, Lild Kirke 2012. Pigerne og drengene, som blev konfirmeret i Lild Kirke i 1962 har været samlet til 50 års jubilæum lørdag d. 31. marts 2012.

Øverst fra venstre: Leif Fuglsang Andreassen, Svend Ange Steffensen og Jørgen Nørgaard Olsen.

Miderst fra venstre: Sonja Kjeldtoft (f. Koldkjær), Gerda Nielsen (f. Simonsen), Karen Margrethe Nielsen (f. Jensen), Berit Sekkelund (f. Bak), Kaj Andersen, Niels Arne Christensen og Benni Lyngø Nielsen.

Nederst fra venstre: Hanne Olsen (f. Frost), Signe Odgaard (f. Skårup), Anse Sørensen (f. Scamborg), Bodil Dahl (f. Jensen) og Lone Olsen (f. Madsen). Foto: Ange Pedersen

De blev konfirmeret i Hørdum Kirke 27. maj 1962, og torsdag 31. maj i år holdt 16 af dem 50 års jubilæum i Hørdum Kirke ved sognepræst Christine Beck. De var 30, der blev konfirmeret. I mellemtiden er tre døde.

Bagest fra venstre: Bendt Jensen, Anders Sodborg, Mogens Andersen, Christen Dybdahl og Knud Andersen.

I midten fra venstre: Doris Rasken Jensen (f. Kristensen), Niels Jørgen Kristensen, Henry Birk, Leif Andersen, Harry Skaarup, Poul Henrik Glasius og sognepræst Christine Beck.

Forrest fra venstre: Ruth H. Sørensen (Bloch), Bodil Sunesen (Larsen), Tove Vilsgaard (f. Andersen), Maja Krogsgaard Bonnerup (f. Krogsgaard Nielsen) og Anna-Marie Amby (f. Nørgaard Sørensen).

Foto: Click Fotografen, Thisted.

For 50 år siden blev de konfirmeret i Sjørring Kirke – og det markede otte af dem fornøylig. Fra venstre Karl Emil Simonsen, Leo Poulsen, Per Daugaard, Orla Pedersen, Bodil Hedegaard (f. Pedersen), Gunner Thomsen, Mogens Harkjær og Ejner Jensen.

Foto: Diana Holm

Tænker på Jul i Thy

Tak for bidrag til endnu en årgang af Jul i Thy. Tak for gamle familie billeder, tak for skole billeder og konfirmandjubilæer. Tak for beretninger om livet i gamle dage og nyere tid.

Jul i Thy ligger nu fremme i Thy og er klar til at blive sendt ud i den store verden. I Amerika bor der mange, som er udvandret fra Thy. Fra Hanstholmen drog otte unge mennesker ud for at prøve lykken. Nogle blev landmænd. Andre kom til at arbejde med it. Carl Mehr fra Ræhr var parat til at blive guvernør i Californien, men blev overhalet af en skuespiller. Til gengæld blev han millionær, så han lider ingen nød.

For et par år siden kom Jean og hendes søn Don til Thy for at se, hvor hendes oldeforældre, Jens Peter Andersen og Kirsten havde boet. I Østerild mødte Jean et andet oldebarn, Inger. De besøgte forfædrenes kirke, som Jean var meget betaget af.

I Caribien har Jul i Thy ligget fremme på et hotel, der havde ry for at være regionens bedste. Ejeren var udgået fra en købmandsforretning i Vestergade i Thisted, og tænkte stadig på sin fødeby.

I Argentina når Jul i Thy frem til familien Sunesen, som har bevaret forbindelsen til Thy gennem mange år. En af de udvandrede blev præst, og skrev en sang, som ikke blot kom i en argentinsk sangbog, men også i Højskolesangbogen.

Til Australien er Jul i Thy tidligere sendt til en familie fra Thisted, og nu er en ny kontakt oprettet til Elna Dorthea, født Jensen fra Langgård i Tved. Sidste år sendte hun fra Australien et skolebillede fra Tved 1952.

En ny generation tænker også på Thy. Fra Paris skriver Ingrid Moulhierac: »Jeg har blandt min mors billeder fundet to skolebilleder fra Thisted Realskole, som måske kan have interesse for Jul i Thy, som jeg altid er glad for at modtage.«

Fra San Diego skrev Carl Mehr »Thank You for Jul i Thy. It was wonderful to read«.

Tak til bidragsydere og til Jul i Thys gode medarbejdere.

Med ønsket om en god jul.

Jørgen Miltersen

Thybo Biler

IVECO

Thisted - Vestervig - Holstebro

www.thybo-biler.dk

Dagli' Brugsen

Tæt på dig og din hverdag

Snedsted

Hovedgaden 40, 7752 Snedsted

Tlf. 9793 4012

TANDLÆGE
Ilsbeth domgaard
TANDPLEJER
lone lilleøre

Kronborgvej 49
7700 Thisted
Tlf. 9792 4020
kronborgvej@c.dk

Sund fornuft for pengene...

Kom ind og hør om alle de fordele du som kunde kan få i Sparekassen Vendsyssel...

- Det er flere end du tror...

SPAREKASSEN
Vendsyssel

www.sparv.dk

www.thisted-bibliotek.dk

restaurant
BRYGGEN

BØFHUS • BRYGGERI • BAR
Sydhavnsvej 9 • 7700 Thisted • Tlf. 9792 3090
www.bryggen.eu

LD Auto ApS

Dragsbækvej 70 . 7700 Thisted

97 92 50 38

www.skoda-thisted.dk

Thisted Andelskasse

Tilpas anderledes...

Frederiksgade 6, 7700 Thisted
Tlf. 97 91 04 44 www.thisted-andelskasse.dk

– Så er dine penge i gode hænder

KONDITOR
BAGER

Konditor Bager
Madsens Bageri
Hovedgaden 48
7752 Snedsted
Tlf. 97 93 40 03

www.konditorbager.dk

Se vores børneside: www.markogmille.dk

Thisted Begravelsesforretning

Elin og Hans Ole Vester

Bisgårdsgade 6 . 7700 Thisted

97 92 01 38

NORS AUTO A/S

Automester

v/ Poul Isaksen

Norsvej 75, Nors
7700 Thisted

97 98 18 55

Fax 97 98 10 44

Lager og reservedele..... 97 98 18 55

1-2-3 benzin

Skinnerup

Tomrer & Smedker

Brdr. Sloth
Bødkervej 20
7700 Thisted

97 92 65 62

Fax.... 97 92 49 01

Ole ... 40 13 65 62

Per.... 20 13 65 62

hl botex

gi' din indretning retning home

VESTERGADE 25 . 7700 THISTED . TLF. 97 92 24 44

**BOOK ET BESØG PÅ 97 92 24 44
GRATIS OG UFORPLIGTENDE**

Ræhr klar til en ny sommerfest

Nordjyske rydder underlaget i Nordthys Rækhøh

Thisted Dagblad **By&Liv**

10. juli 2013, side 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

Hesselholt kører igen

EFTER KONKURS: Hesselholt firmaet på fulde sælgeringer igen - alle 42 er ansat (det nye firma)

DET GAMLE RÅDHUS NYOPPORT

Mangler ejere til ejendomme

Nybolig

RADIO **aura**
musik fra hjertet

THISTED POSTEN

Alive festival for første gang

Nybyrå: ulde-grønsak

Grillfest hos Østergaard

Nydorpagter af Cafe Gekko

HUSK VORES UDSALGSSTART
SØNDAG DEN 23. AUGUST KL. 10.00

DU KAN NÅ DET ENDNU!

LEDELSER, STUDIEPLADSER I MÅRKEDESRINGSKONOMI OG FINANSØKONOMI PÅ UNIVERSITETET I THISTED

Vi dækker hele Thy

Thylands Avis

Jubilæum i Regnbuen

NYHEDER

minim

tjerkvin

superary

XL A/S Thylands Trælhandl

Thisted Dagblad
NORDJYSKE

Hanstholm Posten

DEN LOKALE UGEAVIS

Sommerfesten i Ræhr sad i plet

KLITMØLLER

ThyBolig/Hanstholm-Klitmøller-Frøstrup

THY BOLIG

Vi ønsker alle
en glædelig jul
og et godt
nytår

Talrøddgade 4
Thisted Årdevej
97 92 17 55
nordca.dk

Gør det muligt

NJ EDB & KONTOR SERVICE

Niels Jensen
Servicekonsulent

Kastanievej 37, 7700 Thisted
Tlf. 97 92 22 55 . Mobil 20 42 22 22
mail@njedb.dk . www.njedb.dk

CLICK

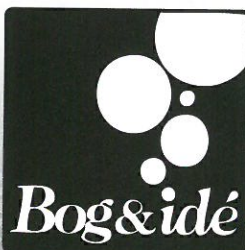
FOTOGRAFEN THISTED

Storegade 9 • 7700 Thisted
Tlf. 97 92 01 61 • fotografen-thisted.dk

Blomstertorvet

Hanstholmvej 7 · Thisted · Tlf. 96 19 33 33
www.blomstertorvet.dk

Vestergade 14
7700 Thisted
Telefon 97 92 03 99

Bog&idé

www.bog-ide.dk

MidtVest

REVIKON

Revisionskontoret

Registreret Revisionsinteressentskab
Jernbanegade 18 - 7700 Thisted
Telefon 97 92 08 99 - Fax 97 92 04 11

... lukker munden på de fleste!

Østerbakken 12, 7700 Thisted, telefon 97 92 29 77

ParadIs, kiosk, sandwich, bilvask og meget mere...

www.kvix.dk · claus@kvix.dk

Witdahls

- din gartner og servicepartner

Havetegning
Omforandring og nyanlæg
Træfældning / Beskæring

Kontorbeplantning
Pasning af udendørs arealer
Rengøring

*Alt i havearbejde og rengøring
for private og erhvervsdrivende*

Holmevej 14 · 7700 Thisted
Tlf. 22 19 09 81
witdahls@witdahls.dk · www.witdahls.dk

**Cimbria
drager omsorg
for naturens ressourcer**
-
vi kalder det "GRAIN CARE"

Maskiner og anlæg til behandling af korn og frø

CIMBRIA
Fårtoftvej 22 · 7700 Thisted
Tel. 9617 9000
www.cimbria.com

bornerups datacenter

Microsoft Dynamics C5, NAV og CRM

Leopardvej 11, 7700 Thisted. Tlf. 9618 7400

Afdelinger i Thisted, Aalborg og Herlev. Besøg os på www.bornerup.dk

Boddum Ydby Sparekasse

Ydbyvej 183, Ydby
7760 Hurup Thy
Tlf. 9795 6088

brillehuset

briller med personlighed

Lokalt kendt – ud over alle grænser...

Tican A/S · Strandvejen 6 · 7700 Thisted · 9919 2300 · www.tican.dk

Serviceure

Stedet hvor du handler
cykler og knallerter

- håndbyggede cykler efter ønske

Østbyens Cykel- & Knallertcenter

v/ Mikael Visti Jørgensen
Østerbakken 62 B, 7700 Thisted, Tlf. 97 92 48 88

Thisted Svane Apotek

Storegade 5 · 7700 Thisted
Telefon 97 92 00 11 · Telefax 97 92 11 88
e-mail: thisted@apotekereren.dk
www.thisted.apotekereren.dk

• LANDBRUG • INDUSTRI • PRIVAT • EDB • ALARM

Elektrikeren THY A/S

Bjørnevej 8, 7700 Thisted

2023 4757 • 9792 5066

www.elektrikeren-thy.dk – e-mail: info@elektrikeren-thy.dk

DØGNVAGT
97 92 50 66
20 23 47 57

*Du får altid
en god steg her...*

mad med mere

Slagteren på Møllevej

v/ Charles Knudsen
Møllevej 61, 7700 Thisted, Telefon 9792 0732

THY MESTERBYG ApS

Tømrer & Snedker

Ballerumvej 157 · Hillerslev · 7700 Thisted

Tlf. 97 98 15 99

www.thymesterbyg.dk

ELCON

THISTED A/S

v/Aut. el-installatør
Rasmus Jeppesen

Vilhelmsborgvej 21
7700 Thisted

Tlf. 97 92 63 22

www.elcon-thisted.dk

Havnesmeden

Smede- og maskinværksted

v/ Leif Andersen

Tlf. 97 92 17 15

fax 97 92 68 15

havnesmeden@info.dk

www.havnesmeden-thisted.dk

TOPS®

Juul Sko

Vestergade 20 · Thisted · Tlf. 97 92 05 99

www.tops.dk

Dantryk

Vil du ses?

- BYGGEPLADSSKILTE
- BILREKLAMER
- ROLL-UP REKLAMER
- DIGITAL PRINT
- FORMULARER
- BROCHURER
- BØGER - M.V.

ALT FRA IDÉ TIL TRYK

Ring **9795 2000** - og få et uforbindende tilbud.

Vi kommer gerne til dig - og du er naturligvis MEGET velkommen hos os til en kop kaffe og en snak.

Dantryk A/S | Industrivej 9 | 7760 Hurup Thy | Telefon 9795 2000
dantryk@dantryk.dk | www.dantryk.dk

REVISION LIMFJORD

Bliv kunde i Nykredit

Ring i dag og aftal et møde med en af vore rådgivere, så du kan høre mere om dine muligheder.

Storegade 8, 7700 Thisted · Tlf 44 55 67 77

Nykredit

INDBRUD Hvordan er du sikret?

-indbrud er en ubehagelig oplevelse for alle!

Brdr. W. Hansen har over 20 års erfaring med udførelse af alle former for alarmer, herunder tyverialarmer til både private og erhverv.

Brdr. W. Hansen er godkendt alarminstallatør af Forsikring og Pension (Skafor).

Brdr. W. Hansen leverer også kameraovervågning til alle formål.

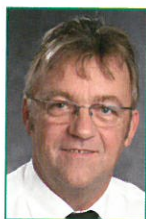
Jakob Gade Michael Winther Carsten Bo Rasmussen

KONTAKT OS FOR YDERLIGERE INFORMATIONER.

BRDR. W. HANSEN

Vestergade 84 • 7700 Thisted • Tel.: 97922700
TS-GRUPPENDK viden og kompetens i el-branchen

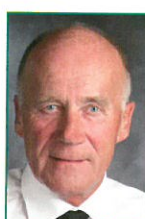
Statsaut.
ejendomsmægler
Ejnar K. Jeppesen

Statsaut.
ejendomsmægler
Jens Kjærsgaard

Statsaut.
ejendomsmægler
Henrik Kristensen

Statsaut.
ejendomsmægler
Ejner Nielsen

Statsaut.
ejendomsmægler
Birgitte O. Mæng

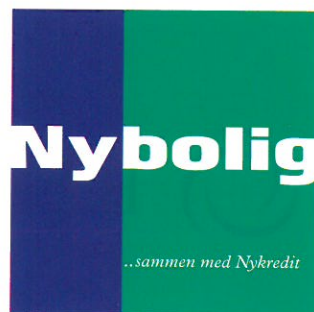
Sagsbehandler
Marianne
Villadsen

Nybolig Thisted

v/ Ejnar K. Jeppesen, Jens Kjærsgaard & Henrik Kristensen
Statsaut. ejendomsmæglerfirma og valuar

Håndværker Torv 7, 7700 Thisted
Fax 97 92 30 91 · www.nybolig.dk

97 92 22 88

...sammen med Nykredit

XL BYG. CESTE TRÆ

WWW.CESTE.DK

HURUP	9795 1677
SNEDSTED	9793 4044
NYKØBING	9771 1010
THISTED	9792 3311
LØGSTØR	9867 1800
FJERRITSLEV	9950 5300
BROVST	9823 1344
HUNE	9824 9233
LØKKEN	9899 1033
DURUP	9759 2311

CESTE TRÆ - NÆRMEST OVERALT MAIL: CESTE@CESTE.DK

ErhvervsCenter Limfjord

Alt indenfor tømrer-, snedker- og malerarbejde - præmieret kvalitetsarbejde

ECLimfjord.dk

Udlejning af bolig- og erhvervslejemål
Vesterhavsgården i Sdr. Vorupør med
plads til 90 overnattende gæster.

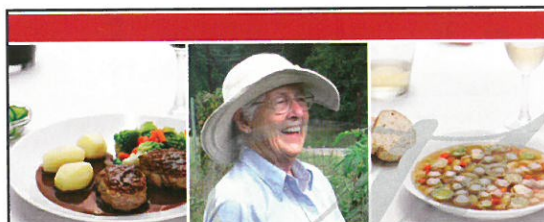
Kontakt Henning Larsen: tlf. 96 18 49 00 · mobil 21 47 48 75

Snedsted Turistbusser

v / Knud E. Gregersen
Nordmarksvej 1
7752 Snedsted

97 93 40 57

God mad skaber velvære

- Vores mad er primært tilberedt af danske råvarer
- Maden er altid hjemmelavet og velsmagende og afspejler de skiftende årstider
- Maden tilberedes med udgangspunkt i aktuel viden om sundhed og velvære
- Vi serverer traditionelle danske retter, men lader os også inspirere af tidens tendenser
- Producenter og leverandører er altid nøje udvalgt med fokus på høj kvalitet af råvarerne

Se vores aktuelle menukort på www.detdanskemadhus.dk

Det Danske
MADHUS
- God mad skaber velvære

Få mere at vide på telefon 70 70 26 46 eller www.detdanskemadhus.dk

SUPERSPAR

v / Henrik Poulsen
Vorupørvej 48, Sjørring
7700 Thisted
Tlf. 9797 1034

Beckers

Farve- & Grossistcenter
Industrivej 39 · 7700 Thisted
Tlf. 97 92 22 00 · Mobil: 23 32 53 44
www.colorama.dk

Dagli' Brugsen

Frisk, billig og lige i nærheden

Refsvej 28 · 7700 Thisted
Tlf. 9619 3320

euc nordvest

Center for Uddannelse og Erhverv

Kronborgvej 119 · 7700 Thisted · Telefon 99 19 19 19

Erhvervs gymnasium: HHX og HTX / Erhvervsuddannelser: HG og Tekniske / Morsø Landbrugsskole / Kostskole / Erhvervsakademiet / KursusCentret / Fiskeriskolen

Undervisningsafdelinger i Thisted, Nykøbing og Thyborøn – se eucnordvest.dk

NEW HOLLAND
AGRICULTURE

HUNDAHL A/S
Thisted - Skive
96 17 84 00 97 52 22 00

KUHN

MI
INDKØBSRINGEN

Thisted-Fjerritslev Cementvarefabrik A/S

Stevnsvej 17 · 7700 Thisted · Tlf. 97 92 25 22
salg@tct.dk · www.tct.dk

- Belægninger
- Spalter
- Betonrør/PVC
- Elementer
- Færdigbeton
- L-elementer

tidegransk.dk

SPALDING HØRECENTER

v/ Jacob Spalding · Frederiksgade 12A · 7700 Thisted · T: 9794 1515

WWW.SPALDINGHC.DK

Få en totalløsning

JKE Design byder på et univers af inspiration og kreative løsninger til dit nye køkken, bad eller garderobe. Tømmergaardens store byggeudstilling bestående af fliser og klinker, vinduer og døre samt trægulve og tag supplerer inventarafdelingen på bedste vis.

Skal dit nye badinventar f.eks. suppleres med et nyt, flot klinkegulv? Eller skal dit nyrenoverede soveværelse ikke blot have smarte skydedørsskabe, men også nyt trægulv og nye ovenlysvinduer? Så kontakt os!

Byd ind med din boligdrøm, så bidrager vi med inspiration og rådgivning – og vi sørger også gerne for alt det praktiske. Vi kan tage hånd om hele processen fra opmåling til rekruttering af professionelle håndværkere, som monterer dit nye køkken, lægger nyt gulv og udskifter en dør – eller hvad dit behov måtte være.

Lene S. og Thomas - Nykøbing Morten, Michael og Lene N. - Thisted

XL **TØMMERGAARDEN**

Nykøbing Mors · Soltøften 3 · Tlf 96 70 21 00 / Thisted · Silstrupvej 89 · Tlf. 96 19 52 00

**JKE
DESIGN**

et godt køkkenliv

*Super Spar er klar med
masser af gode tilbud hver dag...*

SUPER SPAR
SNEDSTED

46.4
Thy
Jul i Thy 2012

Lokalsamling

Ex. 0 700 864 3

76/80

BM 11/12

ikke til hjemlån

Kr. 85,-

9 788785 131089

ISBN 978-87-85131-08-9